

DARBININKAS

LVI NO. 59

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPT. 21, 1971

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Pekino Kinija tikrai bus priimta į Jungtines Tautas

Tuo tarpu neaišku, kas atsitiks su Taivano Kinijos respublika

Jungt. Tautos. — J. Tautų gen. asamblėjos 26-ji sesija prasidėjo ši antradienį. Visų dėmesys yra sukauptas į šios sesijos sensaciją — Pekino Kinijos reprezentacijos J. Tautose klausimą, kuris, manoma, bus neilgtrukus sprendžiamas.

Dabar jau visiškai aišku, kad kom. Kinija bus priimta į J. Tautas ne tik pirmuoju balsavimu, bet ir didele dauguma, nes ir JAV delegacija balsuos už tai, kad ji būtų ne tik paprastu J. Tautų nariu, bet kad jai būtų atiduota ir Saugumo Tarybos nuolatinio nario vieta su veto teise.

Maišto tyrinėjimas blogose rankose

Attica. — Kalinių maištų šiame New Yorko valstijos kalėjime tebėra su daugybe nežinomųjų: kodėl jis prasidėjo, kas jo vadai, ko siekia, kaip maištininkai elgėsi su pasigrobtais kalėjimo sargais, kaip sargai elgėsi su maištininkais, kodėl gub. Rockefelleris atsisakė su maištininkais susitikti, kodėl reikėjo pavartoti ginklą maištui numalšinti, kodėl pradžioje paskelbta, kad įkaitai kalinių nužudyti perpaunant gerkles, ir paskui, ir tai greit, paaiškėjo, kad jie visi nušauti, kas juos nušovė, jei sakoma, kad pas maištininkus ginklų nerasta?

Visi tie klausimai šaukiasi atsakymų, bet jų ieškojama chaotiškai: tuos reikalus jau maišto trys tyrinėjimų grupės, kurios tuo tarpu dar nerado nė vieno klausimo, dėl kurio galėtų suurti. Visos trys daugiau politikoja ir šantažuoja, negu teisiškai ieško. Ir tai didžiausia pasenusios Amerikos administracinės sistemos nelaimė, kurią sutirština pareigūnų neparuočiamas skirtam darbui atlikti.

Anglijos-Egipto santykiai gerėja

Kairas. — Egipte lankėsi Anglijos užsienio reikalų ministras Douglas Home, spėjama, dviem tikslais: patyrinėti sąlygų diplomatiniam santykiams atnaujinti (jie nutrūko ryšium su Suez kanalo nusavinimu) ir užkliuvusiomis Egipto-Izraelio derybomis iš mirties taško išjudinti. Britai, atrodo, norėtų perimti taikos misiją po Washingtono, kuriam iki šiol Suez kanalo atidarymo reikalu nieko nepavyko padaryti. Sadatas spaudžia Washingtoną ką nors toliau daryti, bet Izraelis Washingtonui neįveikiamas.

Be to, ta proga pasirašytas ir susitarimas dėl britų piliečių nusavinto turto atlyginimo su-tvarkymo.

Egiptiečiai ta proga pasinaudojo spausiti Angliją, kad ji kartų su Prancūzija ir Rusija paspaustų Izraelį išeiti iš arabų žemių. Tuo reikalu britai skiriasi nuo Washingtono tuo, kad pasisakė už besąlyginį visų arabų žemių grąžinimą, nesidomint prašomais sienų ištaisymais. Britai gal bandys ir Suez kanalą atidaryti, nes Washingtonui iki šiol nepavyko Izraelio sąlygų tuo reikalu suminkštinti.

Niekas negali pasakyti, kas atsitiks su Taivano Kinijos respublika, kuri iki šiol atstovavo J. Tautose visai Kinijai, ne tik tai, kuri įsikūrė Formozoje (Taiwane) bolševikams laimėjus karą su Chiang Kai-sheku. JAV daro kas galima, kad ji paliktų paprastu J. Tautų nariu. Bet ji viena to padaryti negali.

Bet ir ties ta vieta susirėmimas gali nesibaigti. Pekino vadai visai neseniai deklamavo, kad jie neis į J. Tautas, jeigu ten pasilikis ir Taivano Kinijos respublika. Ir Chiang Kai-sheko atstovai bandė priminti, kad jie išeis iš J. Tautų, jeigu kom. Kinija bus priimta. Kai dabar jau ir Washingtonas apsisprendė atiduoti Pekinui nuolatinio nario vietą Saugumo Taryboje, tai Pekinas jau gali išrinkimą priimti ir Chiang Kai-sheko atstovui pasilikti J. Tautų gen. asamblėjos salėje.

Argentina uždarė prekių įvežimą iš užsienių, nes pradėjo didėti užsienio prekybos deficitas. Bankams uždrausta daryti išmokėjimus užsienio valiuta.

Pakistanas pasiūlė Indijai pradėti pasitarimus dėl pabėgėlių grąžinimo į R. Pakistaną. Visiems pažadėta amnestija, visi bus reabilituoti J. Tautų atstovų akivaizdoje.

Vyr. Teismo teisėjas H. Black, 85 metų, 24 metus išbuvęs to teismo nariu, pranešė prezidentui Nixonui pasitraukęs iš pareigų. Jis serga ir dabar yra ligoninėje. Jau prasidėjo naujo kandidato ieškojimas.

Ištempimas prie Suez vėl prasidėjo, kai iš Egipto paleista raketa Sinajaus pusiasalyje numušė Izraelio transportinį lėktuvą. Egiptas tuojau paskelbė, kad numuštas karinis lėktuvas, bet greit atšaukė savo pranešimą ir pripažino Izraelio pranešimą. Vyksta JT organų tyrinėjimas.

Jeigu pasisektų Amerikai išlaikyti Taivano Kiniją paprastu JT nariu, tai yra daug šansų, kad Pekinas ateis, bet Taiwanas dėl tos priežasties neišbėgs. Greit sužinosim, kaip visos tos kombinacijos pasibaigs.

Pekino Kinijos delegacijai atsidaręs J. Tautose, jėgų santykių didinti keistis visur — gen. asamblėjoje ir Saugumo Taryboje. Daug kas priklauso nuo Kinijos — su kuo ji susidės ir kaip elgsis.

Telefoninis ryšys su Kinija vėl sumegztas nuolatiniam naudojimui per Japonijos mazgo. Galima kalbėtis tarp 9 val. ryto ir 9 val. vakaro. Trijų minučių pasikalbėjimas kaštuoja 12 dol. Kiekviena papildoma minutė 4 dol.

Etiopijos imperatorius Haile Salassie, Kinijos vadų pakviestas, lankysis ten su oficialiu vizitu. Kinijoje bus spalio 6-12.

Britų parlamentas rugsėjo 22-23 susirenka posėdžio Šiaurės Airijoje (Ulster) įsiūbavusios krizės svarstyti. Teroristiniai veiksmai ten prtilo, bet įsitempimas dar neatslūgo. Pasitarinius tuo reikalu turėjo Anglijos ir Airijos premjerai, bet pilno minčių suderinimo nepasiekė.

Indijos vyriausybė ieško būdų pagerinti santykius su Pekinu. Pradžiai pasiūlė dabartiniams atstovų reikalų vedėjams pakeisti ambasadoriais. Diplomatiniai santykiai nebuvo pilnai nutraukti.

Vis daugiau bankų mažina procentus už mortgage paskolas. Tokiu būdu bankai bando prisidėti prie prez. Nixono naujosios ūkio politikos pasiekimo.

Čilėje redaguojami dokumentai praversti plebiscitui dėl dabartinio parlamento panaikinimo ir jo vietoje liaudies susirinkimo įkurdinimo.

Kažin kaip niekas nenori apsiprasti su galimybe, kad Pekinas susidėtų su Maskva ir abudu pradėtų mauroti viską pakeičiant. Visi linke manyti, nes visi taip nori, kad Pekino Kinija suartės su vadina-muoju trečiuoju pasauliu (naujosios Azijos, Afrikos ir Okeanijos valstybės). Jeigu Pekinui pasisektų paimti to bloko vadovybę, tada šis blokas gen. asamblėjoje visada gali turėti balsų daugumą. Saugumo Tarybos balsų skaičiumi niekas negali valdyti, nes ten vienas veto gali ir gerus ir blogus planus niekais paversti.

Pačioje pradžioje J. Tautas valdė, bent galėjo valdyti, Amerika. Atėjus naujosios Afri-

N. Y. policija apsimetė negirdinti visuomenės ir savo vadovybės įspėjimų atsakyti kyšininkavimo ir sąžiningai atlikti savo pareigas. Atėjęs tarnybon naujasis policijos vadas Murphy viršininkus padarė atsakominguos kovoje su tuo nusikaltimu, bet dabar jis įsitikino, kad niekas į tai nekreipė dėmesio. Apie tai viešai paskelbęs, jis pradėjo taikyti naujas drausmės priemones, kurių sunkiausioji — atleidimas iš tarnybos, laipsnio nužeminimas, nu-kėlimas kitom pareigom.

Visuomenė laukia policijos kyšininkavimą tyrinėjusios komisijos raportu paskelbimo. Spėjama, kad ten bus medžiagos ir teismam į tą reikalą įsikišti, nes be griežtesnių priemonių pavartojimo šito N. Y. didžiojo šašo nebus galima sunaikinti.

Kas stovi už Ky?

Saigonas. — P. Vietnamo viceprez. Ky savą rinkiminę bylą yra taip susipainiojęs, kad kartais pradeda atrodyti, jog patarėjų tarpe slepiasi didžiulioji jo priešai. Painiavų keliu per-eitį savaite jis nuėjo dar toliau: pasiūlė prez. Thieu atsistatydinti ir jam iki rinkimų vietą užleisti. Jis naujai suorganizuotą rinkimus, bet pats kandidatu nebūsiąs. Prileistina, kad šiuo planu norima duoti progos sugrįžti pasitraukusiam kandidatui Minh, kuris yra vienintelis stipresnis prez. Thieu varžovas.

Thieu atsakė, kad rinkimais bus kaip numatyta, kad jis bus kandidatas, bet pasitrauks tuo atveju, jei gaus mažiau kaip 50 proc. paduotų balsų. Tas planas šiek tiek šviesos įneša į tas machinacijas, kuriomis kažin kas iš šalies stengiasi kaip nors atsikratyti prez. Thieu, kuris yra Amerikai priimtinausias kandidatas. Dabar Ky yra su tais komunistuojančiais elementais, kurie pradėjo akciją už pilną JAV karinį pasitraukimą iš P. Vietnamo iki šių metų galo. Jų galvos taip aukštai iškeltos, kad ir įkinė JAV pagalba jiems nebepriimtina. Tas šamokslas yra nukreiptas ne prieš Thieu, bet prieš Ameriką. Gal ir prez. Nixono politiniai priešai yra jo dirigantai. Atrodo, kad su tais elementais pereitą savaitę susitiko Saigone ir JAV senatorius McGovern, bandęs tapti sekančiu metų rinkimuose JAV prezidentu.

Tik 10 procentų teremia Pragos režimą Smrkowskis liudija Italijos spaudoje

Roma. — Italijos kompartijos žurnale atspausdintas pasikalbėjimas su Josef Smrkovsky, Dubček liberalų grupės nariu ir to laiko Čekoslovakijos federalinio parlamento pirminku. Jis ten teigia, kad nepilnas 10 proc. Čekoslovakijos gyventojų tepalaiko dabartinį maskvinį Čekoslovakijos režimą.

Čekų-slovakų tautos niekad nepripažins okupacijos, nors jie kasdien bus verčiami kelti rankas už padėkos rezoliucijų ir laisvų siuntimų Maskvai. Besitęsianti Čekoslovakijos okupacija turėtų būti pagrindinė tarptautinio komunistų sąjūdžio problema, — sako Smrkovsky.

Žurnalo redaktorius, Italijos parlamento narys, teigia, kad pasikalbėjimas yra autentiškas, nes jis surašytas paties Smrkovskio ranka. Pasikalbėjimą pravedęs asmuo saugumo sumetimais neskelbiamas. Bet sakoma, kad jis nebuvo italas.

Smrkovskis yra 60 metų amžiaus ligonis, su juo susiliecia asmenys yra persekiojami, jo buvę bendradarbiai gyvena nepakenčiamose sąlygose, kiti kalėjime be teismo. Jis veikia kasdien puolamas spaudoje, per ra-

Dubčekas (kairė) ir Smrkowsky "Pragos pavasario" metu

diją ir televiziją. Dar niekas jam nepranešė, kad jis pašalintas iš komunistų partijos. Jis visom keturiom paneigė Maskvos nuolat kartojamus melus, kad jos kariuomenė atėjo Čekoslovakijon pakviesta. Dubček režimą palaikę intelektualai šiandien dirba kaip paprasti darbininkai, bet ir toki darbą gavę tik po ilgo vaikščiojimo pas įvairius valdiškus darbdavus, kurie turėjo gauti kompartijos sutikimą juos darban priimti.

Numatyta kilnoti Maskvos gyventojus Dabar reikia darbininkų už Uralo...

Sovietų premjeras Kosyginas vienoj savo kalbojose m a s k v i e č i a m s daug didžiausmo nepadare, nes ai-dengė paslaptį, kad pagal jau sudarytus planus ketverių metų bėgyje bent trečdalis Maskvos darbininkų bus priversti pakeisti savo darbo vietas. Tai palies apie 1,250.000 darbininkų. Priežastys greičiausiai yra dvi: nenorima didinti Maskvos gyventojų skaičiaus ir labai reikalingi darbininkai už Uralo, kur at-rasti nauji naftos, geležies rūdos ir kitų metalų rūdų telkiniai ir kur, ryšium su tuo, kuriasi nauji pramonės rajonai.

Kiek vėliau paskelbta, kad suplanuota Maskva padaryti

"pavyzdiniu komunistiniu miestu". Tas planas numato, kad miestas galės augti tik numatytose ribose, bet ne toliau. Už tų ribų bus žalieji plotai, už tos zonos bus daržininkystė Maskvos miesto gyventojams aprūpinti. Su šita zona maišysis ir pramonės rajonai. Taigi, kas liečia Maskvą, viskas sureguliuota, tam tarpe ir gyventojų skaičiaus. Manytina, kad gimimu atsirandančiam gyventojų prieaugliui bus lemta periodiškai išsikelti kitur darbo ir gyvenvietės ieškoti.

Maskvos centras aplink Kremlių bus naujai išplanuotas ir, kur reikia, perstatytas.

Hitlerio Bormanas—Sovietų šnipas?

Bonna. — Pasaulis laukia daug karo meto sensacijų atidengimo — tai tvirtina tie, kurie skelbia apie greitą Vokietijos špiunožo viršininko gen. Reinhard Gehleno atsiminimų paskelbimą. Viena iš tų sensacijų liečianti Hitlerio pavarduo-tojų Martyną Bormaną. Tvirtinama, kad karo metu jis buvęs Rusijos agentas, rusams jau esant Berlyne ir artėjant prie Hitlerio bunkerio, išsokęs ir nubėgęs tiesiai į rusų fronto pusę. Toks yra užsilikęs paskutinis matytas Bormano vaizdas. Maskvoje tapęs politbiuro patarėju santykius su Vokietija liečiančiais klausimais. Miręs maždaug prieš trejus metus.

Nurembergo teismas Bormaną teisė už akių ir paskyrė mirties bausmę. Juridiniai mirusiu buvo pripažintas 1954.

Geri tikslai

Lima. — Peru vyriausybė įteisino naujus nuostatus žemės turtų (kasyklų) pramonei tvarkyti. Visų rūšių kasyklų pramonės darbininkai nustatyta tvarka nuo šiol dalyvaus pramonės reikalų tvarkyme ir pelno pasidalinime. Vyriausybė vadinamosios nuostatus dar vienu žingsniu pirmyn siekiant sukurti Peru valstybėje "naują bendrą", kurioje bus lygūs visi turtų padalinimas. Darbininkams išdalinti skiriama 10 procentų pelno, visi žemės turtai skelbiami Peru valstybės nuosavybe.

V. Vokietijos kancleris W. Brandt

Kitas liliputas

Kataro sultonatas Persijos įlankos pakrašty nutraukė protektorato ryšius su Anglija ir pasisakė nepriklausoma valstybe. Teritorija 8,500 kv. mylių, gyventojų apie 100,000. Eksportinė prekė — nevalyta nafta. Nuo 1916 buvo britų protektoratas, prieš tai labai ilgą laiką Turkijos imperijos vasalas.

Lenkijoje pasilikę po karo vokiečiai pradėdami išleisti vykti V. Vokietijon nuolatiniam apsigyvenimui. Tuo reikalu susitarta pasirašant V. Vokietijos-Lenkijos sutartį dėl jėgos nevartojimo ginčus sprendžiant. Repatriaciją tvarko abiejų valstybių Raud. Kryžiai. Tie vokiečiai gyvena prieš ka-

Laikų ženklas

— JAV ir Rusijos karo laivynai, pasaulio jūrose besiekdami vienas kitą, dažnai "pamiršta" džentelmeniškumo bei susisiekimo saugumo taisykles ir taip arti vienas prie kito prisitartina, kad neretai ir šonus apsilando. Visi tie susidūrimai nereklamuojami, nors kartais pasitaiko ir pavojingų situacijų.

JAV valstybės dep. jau 1968 pasiūlė Masvai pradėti pasitarimus, kaip tokių susidūrimų išvengti, bet tik dabar tesulaukė atsakymo, kad sutinkama tuo reikalu tartis. Pasitarimai neilgtrukus prasidės Maskvoje. Neieškoma formalios sutarties, tik susipratimo dėl kelių pagrindinių taisyklių susidūrimų pavojams sumažinti. Idomu tai, kad po trijų metų tylėjimo apsispręsta pasiūlyma priimti.

Rašau konfiskuotos knygos leidyklai

Antrame straipsny autorius pasakoja, kaip Amerikos paštas išaiškino, kad jo siųsta knyga yra Sovietų konfiskuota. Pakartoję knygos vietas, kuriose aprašomi sovietiniai erdvės tyrinėjimai. Toliau:

Tie, kurie esame gyvenę Sovietų rojuje, labai gerai tai žino ir suprantame, bet šio krašto, kuriame dabar gyvename, ne tik paprasti piliečiai, bet ir šviesuomenė, neišskiriant net aukštesnių valdžios pareigūnų, yra tokie naivūs, kad negali ar nenori suprasti to, kaip jie yra Sovietų išnaudojami, ypač kultūrinių mainų srityje.

Kada J.A.V. piliečiai nuvyksta į Sov. Sąjungą kad ir moksliniais reikalais, jiems ne viskas yra parodoma, arba rodoma tik tai ir tik tiek, kad tik išlaikytų sutartis ir kad perdaug amerikonių "neapsiviešiuotų", o kai sovietų lankytojai ar mokslininkai čia atvyksta, mūsiskiai iš savo naivumo atidengia viską, išskyrus, žinoma, visai konfidencialius dalykus. Mūsų mokslininkai vargu parsiveža kokių nors žinių, kurių jie anksčiau nežinojo, o sovietų siunčiami į šį kraštą mokslininkai ir visokie kiti pareigūnai viską kopijuoja, gauna visą informaciją, kokios jie tik ieško, ir pagal tą patyrimą daro visokių pagerinimus, patobulinimus, nuslėpdami nuo savo krašto žmonių visus tuos šaltinius, iš kurių jie tą informaciją yra gavę. Kadangi per geležinę uždarangą ne viskas praeina, tai sovietų pilietis taip ir laikomas tamsoje, ir ne vienas gal ir tiki, kad visa tai yra pasiekta sovietų sistemos pastangomis ir tariamu pranašumu. Tokiu būdu mes, visai to neįsąsąm, padedame gerinti ir tobulinti esamą sovietinę santvarką savo sąskaiton.

PRADEDU VIENO ŽMOGAUS AKCIJĄ PRIES SOVIETŲ CENZŪRĄ

Tokios tai buvo mano mintys, konfiskavus sovietams mano knygas. Nusprendžiau šias mintis perduoti kokiui nors būdu šio krašto gyventojams. Pirmiausia atėjo į galvą painformuoti leidyklą, kuri tą knygą išleido, tikėdamasis, kad mano laiškas bus paskleistas bent vienos didelės leidyklos vadovybės ir bendradarbių tarpe. Pagalvojau, kad amerikonom šis dalykas bus tikra sensacija, ypač kad tos knygos toks nekalas turinys. Tad praėjusių metų spalio mėn. parašiau ilgesnį laišką Classic Press, San Rafael, Californijoje, pristatydamas, kas aš esu, kaip ir kodėl šiame krašte atsiradau. Nikolai. O ne — valdžia protestavo prieš paskelbimą ir kreipėsi į JV vyriausią teisimą.

Vieno lietuvių kova prieš sovietinę cenzūrą (3)

ANTANAS MASIONIS, PATERSON, N.J.

informavau apie jų išleistas knygas konfiskavimą. Atkreipiau taip pat jų dėmesį į mūsų kultūrinius mainus su Sovietų Sąjunga, jų kokie jie dabar yra, mums nenaudą, ir prašiau painformuoti apie tai savo bendradarbius.

Tuot pat gavau iš minėtos leidyklos tokį atsakymą: "Labai ačiū už dėmesį mūsų firmai ir už tokį puikų laišką. Perduodu jį p. Oddo, nes žinau, kad jis bus jam taip pat labai įdomus, kaip ir man. Mes esame nepaprastai laimingi, turėdami tokių "naujų amerikiečių" kaip Tamsta". Pasirašė Co-

rienne Jones.

Kiek vėliau parašiau ir "Gulf Oil Corporation" prezidentui. Si korporacija knygos leidimą finansavo ir pardavinėjo Gulf gazolino stotyse už vieną dolerį visiem perkančiem jų gazoliną. Laiško turinys buvo visai panašus į aną, kurį pasiunčiau "Classic Press" leidyklai. Gulf Oil Corporation prezidentas B. R. Dorsey savo laiške, rašytam gruodžio 16, taip atsakė: "Didelis ačiū už tokį nepapras-

tai įdomų Tamstos laišką, aprašantį žiaurų likimą "Gulfo" išleistas knygos "We Came in Peace", patkusios į Sovietų okupuotos Lietuvos pašto įstaigos tarnautojų rankas. Ši tamstos informacija tik dar daugiau kelia mūmuse pasididžiavimą mūsų laimėjimais tolimose erdvėse ir "Gulfo" sprendimu paleisti šią knygą į pasaulį. Siunčiu tamstai kitą egzempliorių "We Came in Peace". Tamsta tikrai norėsi užpildyti tuščią tarpą savo knygų lentynoje vietos tos, kurią mėginai pasiųsti savo draugam". Pasirašė B. R. Dorsey.

Prisiminimai iš Ciurlonio ansamblio kelionės Pietų Amerikoje. Venecuelos lietuviai su gėlių pasitinka ansamblių Maiquetijos aerodrome. Dešinėje kun. A. Perkūnas, ansamblio dirigentas A. Mikulskis, Venecuelos LB pirmininkas inž. V. Venckus. Nuotr. J. Kondrato

IVANAS, NIKALOJUS IR SLAPTIEJI DOKUMENTAI

Skandalas dėl išvogtų iš Pentagono dokumentų, kurie buvo paskelbti "The New York Times", pritilo. Pakartojo juos ir spauda Sovietuose. Kaip sovietinio galvojimo pilietis į juos reaguoją, su humoru, pasikalbėjimo tarp Nikolajaus ir Ivano forma, išreiškė "Die Welt am Sonntag".

Nikolai. Ar tu skaitai, kad amerikiečių laikraštis "New York Times" paskelbė slaptus apsaugos ministerijos dokumentus apie gėdingą Vietnamo karą?

Ivan. Kaip jis prie tų dokumentų priėjo?

Nikolai. Buves valdininkas Daniel Elsbeg juos išvogė.

Ivan. "Pravda" nieko nerašo, kad jis nuteistas.

Nikolai. Jis laisvas ir laikomas tautiniu herojumi.

Ivan. Tai šitai — vadinas, valdžia norėjo, kad dokumentai būtų paskelbti.

Nikolai. O ne — valdžia protestavo prieš paskelbimą ir kreipėsi į JV vyriausią teisimą.

Ivan. Tai tik graži kapitalistų komedija! Vyriausias teismas gi yra valdžios organas.

Nikolai. Vyriausias teismas pasiskė už "New York Times" ir prieš valdžią.

Ivan. O kiek narių yra vyriausiam teisme?

Nikolai. Devyni.

Ivan. Kiek iš jų dar gyvi?

Nikolai. Visi. Teismas laikosi nuomonės, kad liaudis net karo metu turi teisę žinoti visus slaptus generolų planus.

Ivan. Kokia liaudis?

Nikolai. Amerikos liaudis.

Ivan. Bet gi tas paslaptis paskelbė "Pravda".

Nikolai. Tai šalutinis reikšas.

Ivan. Ar tam Elsbegui mes mokame?

Nikolai. Priešingai — jis yra Amerikos patriotas.

Ivan. O suprantu. Jis norėjo, kad tas paskelbimas padėtų Amerikai laimėti gėdingą Vietnamo karą.

Nikolai. Ne, jis nori, kad Amerika jį prakištų.

Ivan. Tai ar tas Elsbegas bus išgabentas į Sibirą?

Nikolai. Amerika neturi Sibiro.

Ivan. Aliaskoje yra taip pat gana šalta.

Nikolai. Aliaskoje nėra jokių koncentracijos lagerių. Ir geriausi jos šalčiai nieko nepadės.

Be to turi gi suprasti: Elsbegas yra tautinis herojus. Byla prieš jį bus atvesta.

Ivan. Kaip gali būti byla atvesta?

Nikolai. Nes "New York Times" sako, kad jis pavogė aukštųjų interesų naudai.

Ivan. Tai kas nusprendžia tuos aukštuosius interesus?

Nikolai. "New York Times".

Ivan. Ar tai tas Elsbegas yra "New York Times" bendradarbis?

Nikolai. Jis yra profesorius ir dirbo valdžiai. Ji pasiuntė jį Vietnamą, ir ten jis išrado, kad gali būti nušautas.

Ivan. Tikrai? Zinai, aš suprantu šitą Elsbegą. Ko tik žmogus nepadarą dėl duonos kąsnio!

Nikolai. Elsbegas yra vedęs milijonierę.

Ivan. Iš kapitalisto gali visko laukti.

Nikolai. Elsbegas sakė, kad jis nori kapitalistinę sistemą pakeisti.

Ivan. Taip, taip, nuosavybė tai vagystė. Jei jo žmona yra milijonierė, tai jis turėjo bent dokumentus vogti.

Nikolai. Tu tikrai esi storžievis. Elsbegas vogė tik sąžinės verčiamas, ir "New York Times" tik iš įsitikinimo dokumentus skelbė. Kai karines paslaptis paskelbi, tai pasitarnauja pasaulio taikai.

Ivan. Bravo! Pagaliau "Pravda" bus įdomus laikraštis.

Nikolai. Kaip tai "Pravda" bus įdomus laikraštis?

Ivan. Nes ji dabar skelbs ir mūsų paslaptis.

Nikolai. Tai pakenktų taikai. Taikai tarnauja tik tada, kai tiek "New York Times", tiek ir mūsų "Pravda" skelbia Amerikos paslaptis.

RYŠIUM SU SIMU KUDIRKA

Toliau atsirado svarbesnių įvykių; tai Simo Kudirkos šuo- lis į laisvę. Reikėjo apie tai rašyti vietinei spaudai. Tai padaręs, pagalvojau, kad dabar yra gera proga priminti ir apie Sovietų cenzūrą, ypač kad jau netoli buvo ir Vasario 16-ji. Taigi parašiau ir apie šį įvykį laišką "Paterson Evening News" redaktoriui ir paprašiau jį atspausinti skryje "Skaitytųjų pasisakymai". Šių laiškų ilgis yra ribotas, jie negali būti ilgesni kaip 300 žodžių. Manasis buvo apie 460 žodžių. Šių metų vasarį 19 d. minėto laikraščio redaktorių įdėjo visą mano laišką rytinėje ir vakarinėje laidoje (tiražas 75.000). Tame laiške paaiškinu visą knygų siuntimo ir konfiskavimo istoriją ir toliau taip rašiau: "Argi tai nėra geriausias įrodymas, koks šiuo reikalu yra Sovietų nusistatymas. Šioje knygoje paskelbti daviniai yra didelis smūgis Sovietų prestižui visame pasaulyje, ir jie norėjo J.A.V. laimėjimus nuo savo piliečių nuslėpti. Aš labai prašyčiau visus tuos skaitytojus, kurie yra šią knygą įsigiję, dar kartą labai atidžiai ją perskaityti ir pamėginti surasti, dėl ko Sovietai šią knygą galėjo konfiskuoti".

Paminėjęs, kad knygoje yra suminėti ir visi Sovietų Sąjungos laimėjimai ir kad jie labai aukštai įvertinti, priminiau skaitytojams, kad knyga, greičiausiai, buvo konfiskuota dėl paties paskutinio paragrafo, kurį aš jau esu čia anksčiau pacitavęs ir pabravęs, ir toliau taip dėsčiau savo mintis: "Bet, pasakysite, juk tai yra tikra tiesa. Žinoma, kad tiesa, bet Sovietų Sąjunga juk laikosi tik melų, sustiprintu slapstosios policijos, ir užsisklendusi nuo viso pasaulio geležine uždanga, kuri vis dar veikia kaip veikusi. Sovietų piliečiai, žinoma, netiki visa komunistine propaganda, bet faktas lieka faktas, kad jie nežino ir visos tiesos, nežino visko, kas darosi pasaulyje už geležinės uždangos. Jie turi du pagrindinius laikraščius "Izvestija" (Zinios) ir "Pravda" (Tiesa), bet Sovietų pilietis visai nepastebi ir netiki šia spauda ir juokais sako: "Mes skaitome "Zinias", kuriose nėra tikrų žinių, ir "Tiesą", kurioje nėra jokios tiesos." Baidiau laišką šiais žodžiais: "Tikėkimės, kad mūsų komunikacijos šaltiniai ir mūsų pranašėnės tolimųjų erdvių programa pralauš netolimoje ateityje visokias užvaras, prasiskverbs pro visokias uždangas ir atneš tiesą į laisvę visai žmonijai". (Bus daugiau)

Ivan. Tai kam "Pravda" rašo, kad dokumentų paskelbimas rodo "Amerikos išsigimimą"?

Nikolai. Tai visai logiška. Nes mūsų socialistinėje valstybėje nieko panašaus negali atsitikti.

Ivan. Ar tai mes turime šį Elsbegą niekinti?

Nikolai. Ne, mes turime jį garbinti.

Ivan. Vargšas! Jei mes jį garbinsim, tai Amerikoje jis bus nuteistas.

Nikolai. Būk ramus. Amerikoje ir už paslapties išdavimą mirties bausmė skiriama tik karo metu.

Ivan. O aš maniau, kad Amerika visą laiką kariauja.

Nikolai. Tai visai ne taip svarbu, o svarbu spaudos laisvė.

Ivan. Nebūk toks nekantrus. Aš norėjau tik išsiaiškinti. Gal tu dar gali man pasakyti, kas yra ta spaudos laisvė?

Nikolai. Aišku. Spaudos laisvė yra, kada "Pravda" gali paskelbti, kas buvo "New York Times" paskelbta.

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai, Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškumą katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-BALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Kopyltos parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyltos. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyltos, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrinas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyltos. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyltos, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyltos šermėnijos dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1833 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom j namus liet. skilandžius, srius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus Europai. Užeikite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda baltą (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Kartojama sekmadieniais, nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radioj. stotį. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1283, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11378.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30-2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORDO LIETUVIŲ TEVYNĖS GARSŲ radio valandėlė nauju laikui WKSS—FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščiūnas, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubu valdybos plrm. P. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos — asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite ar užeikite:

LITAS SERVICE CORPORATION

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421

Tel. 212-847-5522

arba

86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6799

LITAS SERVICE CORPORATION

patarnauja nekiln. turto pirkimo-pardavimo reikaluose.

Lietuvių ir latvių jaunimas — tautinių šokių šokėjai pabaltiečių festivalyje rugpjūčio 21 d. latvių parke Priedainėje, Fréehold, Pa. Nuotr. V. Maželio

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKEREina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Ką dirba Bendruomenės vadovybė

Rugsėjis Lietuvos Bendruomenei skirtas. Natūralu tad buvo pokalbis tarp JAV LB tarybos prezidento pirmininko Vytauto Kamanto ir Darbininko redakcijos. Rodė aktualu teirautis ir skaitytojus informuoti apie centro valdybos darbus.

A. Gečys, centro valdybos vicepirm. visuomeniniam reikalui, planuoja žiemą Philadelbijoj suruošti politinį seminarą, o A. Vaskelis, c.v. vicepirm. kultūriniam klausimui, stengsis poros metų laikotarpį suorganizuoti mokslo ir kultūros dienas.

Buvo džiugu išgirsti, kad anksčiau rūpestių kėlusis trintis tarp Tautinių šokių šventės ir Jaunimo kongreso rengėjų pranyko. Pasirošimo darbai vykdomi sklandžiai, ir kongreso įvairios komisijos svarsto, ką konkrečiai turės atlikti. Svarbu greit nustatyti biudžetą ir pradėti aukų rinkimo vaju.

Jaunimo kongresas bus keturių dalių. Atidarymas, parodos, kultūriniai vakarai įvyks Chicagoy, prieš Tautinių šokių šventę. Po šventės studijų dienos, dalyvaujant 250 atstovų iš viso pasaulio kraštų, įvyks universiteto patalpose, Windsor, Kanadą. Jaunimo stovykla, dalyvaujant apie 500 jaunuolių, po studijų dienų įvyks Romuvoj, 184 mylios į šiaurę nuo Toronto. Jaunimo kongreso uždarymas liepos viduryje Toronte.

Atsisakius rudeninės JAV LB tarybos sesijos, nauja sesija siūloma šaukti 1972 balandžio 28-30 Dainavoje, prie Manchester, Mich. Kadangi buvusios tarybos sesijose būdavo sunku išspręsti visus klausimus per dvi dienas, ši kartą planuojama sesijai skirti tris dienas. Visi tarybos nariai atsklausti raštu. Su prezidento pirmininku pokalbio metu dar ne visi nariai buvo atsakę, bet jau gauti atsakymai dalijosi — kas už dvi, kas už tris dienas.

PRANAS NAUJOKAITIS

PASISEJAU ŽALIA RŪTĄ...

Romanas

(14)

Paskui juodu kalba apie ežero grožį, apie spindulius ir šešėlius, apie viršūnes ir bedugnes, apie čežantį tako žvyrį, virstantį brangakmeniais. Petro žodžiuose nesunkiai pajustum simboliką, tolimas, miglotas užuominas, paralelę tarp gamtos ir neapčiuopiamo žmogaus vidaus pasaulio. Tas miglotų žodžių paslaptingumas dar labiau domina ir traukia Milę. Ji jaučia, kad pirmą kartą sutiko žmogų, kuris taip lengvai nėra permatomas. Jo ir meilė, jei išliptų, nedegs tik šiaudų liepsna. Bet tokiai meilei įžiebtai reikia jėgos...

Vakarienė turtingam pamiškės restorane užbaigia dviejų žmonių sekmadienio programą. Valgo abu nesukbėdami, pasigardžiuodami, raudonu prancūzų vynu užsigėdami. Puošnu, jauku, ramu... Suskamba iš garsiakalbių vokiškos melodijos. Lyg ne Amerikos skubėjimo būsimas nešamas. Patinka toks vakaras Petriui. Dažniau čia reikės atvažiuoti. Ir kainos prieinamos nepasipūtusiai Petro kišenei.

10

Pats Petras stebisi savimi. Tuo milžinišku pasikeitimu. Lyg būtų naujai gimęs. Lyg kas geliantį dantį būtų išrovęs iš pačios širdies. O ten gėlė, skaudėjo daugelį metų. Taip gliai jame buvo jaugusi Jūratė... Ne-grįžtanti ir nepasikartojanti pirmoji meilė... Dar gilesnė, kad tragiška... Tai jo pirmasis pabudimas dideliu, pilnam gyvenimui, kur gaivališkai skleidėsi sie-

Kada moralė yra nusmukusi?

(Tęsinys iš praeito nr.)

Bendra tarp G. Sliko ir marksistų

Kad G. Slikas neranda moralės pastovių principų, normų matyti iš to, kad jis moralės pagrindus laiko tik visuomenės nusistatymą:

“Moralė — tai žmogaus gyvenimo veidrodys, kuriame atspindi jo buitis, papročiai, santykiai su kitais žmonėmis ir aplinka... Matuoti moralę kokiais nors matais nėra lengva. Kas vienam yra moralu ir priimtina, kitam gali būti visiškai nemoralu” (G. Slikas, “LL” 1971, 6, 184 p.).

Panašiai tvirtina ir marksistiniai ateistai: “Nėra ir negali būti amžinų, visiems vienodai priimtinių gėrio, teisingumo, garbės, sąžinės, pareigos ir t. t. sąvokų. Moralė yra aiškiai istorinio ir klasinio pobūdžio” (Mokslinio ateizmo pagrindai, 274 p.).

Kas yra žmogiškos (ne krikščioniškos) moralės pagrindas, G. Slikas taip aiškina: “Žmogiškos moralės pagrindas yra pats žmogiškumas, vieno žmogaus meilė kitam, savitarpė pagarba ir savitarpis vienas kito supratimas” (G. Slikas, “LL” 1971, nr. 6, 184-85 p.). Panašiai, tik kitais žodžiais, moralės arba dorovės pagrindus nako ir marksistai-ateistai: “Do-

rovės svarbiausios kategorijos yra gėris, teisingumas, garbė, sąžinė, pareiga ir pan.” (Mokslinio ateizmo pagrindai, 273 p.).

Tačiau čia tuojau kyla klausimas: jei moralė yra visuomenės sąmonės forma (ateistai), arba “visuomenės gyvenimo dėsnių išraiška” (G. Slikas), o toji visuomenės sąmonė nėra pastovi, ji kintanti, tada ir žmogiškumo, savitarpės žmonių meilės, pagarbos, gėrio teisingumo, garbės sąžinės ir pareigos sąvokos turi keistis; tada nėra jokių pastovių moralės dėsnių. O jei moralės dėsnių keičiasi, tai turi keistis ir supratimas, kas yra gera ir kas bloga. O tada jau gaunasi chaosas visuomenės gyvenime, ką šiandien, taikant tokį moralės supratimą, galima gausiai iš gyvenimo paimtais, pavyzdžiais pailustruoti. Tada sukeičiamos, supainijamos pačios vertybės, ir todėl nenuostabu, jei jaunam lietuviui studentui į žmonas yra priimtinesnė (turinti daugiau “patyrimo”) prostitutė, negu nekaltas, dora mergaitė. (Žiūr. J. Vaišnys, S.J., Kaip galvoja jaunimas?, “Laiškai Lietuviams”, 1971 nr. 6, 204 p.).

“Jaunimas” apie moralę

Kas yra pagaliau sprendėjas, kas gera ir kas bloga? Nagi ne kas kitas, o tik pats žmogus.

DR. J. VAIŠNORA, MIC

Tą pabrėžia G. Slikas sakydamas: “Matuoti moralę kokiais nors matais nėra lengva. Kas vienam yra moralu ir priimtina, kitam gali būti visiškai nemoralu” (G. Slikas, 1. c. 184 p.). Praktiškai šį dėsniį pritaikę studentai svarstydami, ar yra leistini priešvadybiniai lytiniai santykiai. Vienam tai yra “asmeniškas apsisprendimas”, kitam “jokia institucija, joks kitas asmuo negali pasakyti, kas gera ir kas bloga. Tai yra dviejų asmenų apsisprendimas”. Dar kitam moralė yra “visiškai individualus dalykas. Vienam tai gali būti nepriimtina, o kitam visiškai natūralu. Absoliutė moralė neegzistuoja”. (Žiūr. J. Vaišnys S.J., Kaip galvoja jaunimas?, “LL” 1971, nr. 6, 204 p.).

Cia yra atsakymas į G. Sliko pastatytą klausimą: ar mūsų moralė kyla, ar smunka? Kiekvienam tur būt aišku, kad čia turima visiškai moralės smukimas.

Kuo marksistų moralė skiriasi nuo G. Sliko

Kai pagal G. Sliką moralu yra tai, ką morale laiko visuomenė, kai pagal minėtus studentus nėra jokių pastovių moralės dėsnių ir moralumo spren-

dimas paliekamas pačiam žmogui, tai marksistiniai ateistai šios sprendimo laisvės atskiram žmogui nepripažįsta. Pagal Markso mokslą objektyvus dorovės kriterijus yra “darbo žmonių — plačiausiųjų liaudies masių — interesai ir gerovė. Visa, kas žmonių poelgiuose atitinka darbo žmonių interesus, kas skiriama liaudies gerovei, yra teisinga, dorybinga, garbinga, vadinasi, ir dorovinga. Visas, kas liaudžiai daro žalos, yra neteisinga, bloga, negarbinga, vadinasi, nedorovinga” (Moksl. ateizmo pagrindai, 285 p.). “Komunistinės dorovės kriterijus yra kova už komunizmą — visos žmonijos laimingą ateitį... Komunistai ne tik negriauna moralės, bet priešingai gelbsti ją nuo sunaikinimo, yra tikrai dorovingų elgesio normų gynėjai ir skelbėjai” (ten pat, 285-86 p.).

Dar aiškesnis yra Lenino pasakymas: “Dorovė yra tai, kas padeda griauti senąją išnaudotojų visuomenę ir vienyti visus darbo žmones apie proletariatą, kuriantį naująją komunistų visuomenę” (V. I. Leninas, Raštai, tom. 31, 258-59 p.).

Moralė Sovietų “Programoje”

Marksistinės-ateistinės moralės kodeksas yra Sov. Sąjungos kompartijos “Programoje”. Jis apima šiuos dorovės principus:

Iš tikimybės komunizmo reikalui, meilė socialistinei Tėvynei, socializmo šalims; sąžiningas darbas visuomenės labui; kas nedirba, tas nevalgo; kiekvieno rūpinimasis išsaugoti ir didinti visuomenės turtą; aukštas visuomeninės pareigos supratimas, nepakantumas visuomenės interesų pažeidimams; kolektyvizmas ir draugiška savitarpio pagalba: kiekvienas už visus, visi už vieną; humaniški žmonių santykiai ir abipusė pagalba: žmogus žmogui — bičiulis, draugas, brolis; sąžiningumas ir teisingumas, dorovinis tyrumas, paprastumas ir kuklumas visuomeniniame ir asmeniniame gyvenime; savitarpinė pagarba šeimai, rūpinimasis vaikų auklėjimu; nesitaikstymas su neteisingumu, dykduoniavimu, nesąžiningumu, karjerizmu, gobšumu; visų TSSR tautų draugystė ir brolybė, nepakantumas nacionalizmui ir rasiniam priešiškiui; (nukelta į 5 psl.)

VLIKO TARYBOS POSĖDŲ

Vliko Taryba posėdžiavo N. Y. rugsėjo 10. Apie pastarųjų dviejų mėnesių veiklą informavo J. Audėnas, laikinai einas Vliko pirmininko pareigas. Esą būsimajame š. m. gruodžio mėnesį Detrote Vliko seime Simo Kudirkos įrašą laisvės kovai numatyta visapusiškai apsisvarstyti bei padaryti toli siekiančias išvadas ir lietuvių visuomenei ir pasauliui.

Į rugsėjo 2-10 Paryžiuje vykusią Tarparlamentarinės Sąjungos konferenciją Vlikas buvo paskyręs Birutę Venskuvienę, prancūzų kalba Vliko leidiamo biuletenio redaktore. Ji buvo aprūpinta reikiama informacine literatūra.

Vliko atstovas Australijoje J. Lapšys (jis ir Australijos Baltų Tarybos pirmininkas), artimai bendradarbiaudamas su Australijos Lietuvos Bendruomenės valdyba, dėjo daug pastangų, kad ateinančiais metais Australijoje ruošiamame didžiuliam festivaly dalyvautų ne iš okupuotų kraštų atkvi-

ti menininkai bei sportininkai, bet iš laisvojo pasaulio atvykę.

Vliko vidaus veikloje tolokai žengta pirmyn rengiamų studijų srity. Prof. B. Kaslas savo studiją apie Sovietų Sąjungos ir nacių Vokietijos sąmokslą prieš Lietuvą jau baigė. Prof. J. Pajaujis jau paruošė pirmąją dalį Lietuvos genocido knygos, Vliko valdyba su ja susipažino ir darbą priėmė. Prof. V. Sruogienė jau priėmė Vliko rankraštį jos paruoštos studijos “Lietuvos Steigiamasis Seimas”.

Taryba pageidavo, kad Vliko seimai ateity būtų šaukiami New Yorke.

Posėdį pagerbtį mirusieji: Jurgis Bieliūnas, Vliko atstovėbės pirmininkas Venecueloj, ir prof. Birger Nerman, didelis baltiečių draugas Svedijoje.

Posėdžiui pirmininkavo Pranas Dulevičius, valstiečių liaudininkų atstovas, sekretorium buvo dr. Bronius Nemickas, tautinio sąjūdžio atstovas. (E)

Studentų ateitininkų stovykloje Dainavoje Muzikos ir literatūros vakare klausosi dr. J. Pikūnas su žmona, Elona Vaišnienė, antroje eilėje Tijnėlių šeima, dail. Adomas Varnas.

los žydėjimas... Bet pumpure numirė žiedas, ir tik dabar vėl ima krautis nauji žiedai... Gal ir lėčiau jie skleisis, kaip anais pirmojo nubudimo metais...

Tas atėjimas laboratorijon — lyg užtvara, atidalinanti du gyvenimo tarpusius. Grižta dabar namo nepervargęs, savimi pasitikęs, studijų pabaigą jaučias... Įprato į dienos rutiną. Nesudėtingi ir paprasta. Dažniausiai dirba kartu su Erika... O toji tokia paprasta, atvira, nuosirdi bendradarbi, draugiška, visada maloni. Priekaišto žodžio nerastų ir tyliajai Cathy. Tik Liza truputį įkyri savo nuolatiniu kvatojimu ir plepala, landumu, nepataisomu nerūpestingumu. Jei kas sugadino tyrimo pavyzdį, gavo netikrą rezultatą, užsi-merkęs gali sakyti — tai padarė Liza. Bet blogos valios joje nėra šio žiburiu nerastum... O Džeimsas, nors oficialus, bet pakenciamas... Iš viršinio ar galėtum ko kito laukti?

Ir Petro širdis darosi kas dieną atviresnė gyvenimui. Pasiilgsta žmogaus, kuriam galėtų atsiskleisti. Gal ir ne taip, kaip anais gimnazisto metais... Bet nenori būti vienas. Jaučia, kad vėl atėjo laikas išsiriti mergaitę, kurią galėtų mylėti... Dažnai pagalvoja apie Milę. Bet vis atrodo, kad ši mergina — su aktorės kauke, pro grimo sluoksnį žvelgia į gyvenimą. Tiesa, ji pastebimai neniekio nes jo pūslėtų rankų. O dabar darosi veikli ir rodo neslepjamą pastangų suartėti. Domina Petrą jos išsilavinimas, nusimanymas menuose, muzikos meilė. Bet tai dar ne viskas, kas sudaro pilną, patrauklią asmenybę. Jos draugystėje pastebi išskaidinimą, praktiškumą... Gal apsirinka... Bet šiuo metu jam atrodo, kad Milė atėjo į jį ne iš tokios meilės, kuri perlipa užvaras, stato tiltus ties bedugnėmis, moka aukotis iki mirties...

Skambina Petriui ir Liucija Kadžytė. Anksčiau ji lyg ne nesidomėjo Petru: kam tinka toks pūslėtom rankom fabriko darbininkas! Bet dabar, po ano vakaro lietuvių klube, jo svoris staiga pakilo...

Suprantama, kodėl... Liucei tekėti pats laikas! Su Petru ji gal vienmetė, o gal ir vyresnė, bet kas čia į dantis žiūrės merginai, lyg perkamam arkliui, kai

veidukai dar šviečia skleistumu, akys dega žiburėliais, saulute skleidžiasi šypsena? Bet laukti ilgai negalima. Reikia rinktis ir nežiopsoti. Žino Petras, kad Liucė mėgina sukelti apie aną turtingą ekonomijos daktarą. Bet tas plėčių užsimojimu, turi iš ko rinktis, kai ir pasakiškas sąskaitas pajėgia mokėti. Jeigu kam teks įsiai iš vyresnį merginą, tai greičiausiai — Milė... Bet ir pačios jaunosios, tur būt, nuo jo nebėgtų, jei pasipirštų. Pinigai daug reikšia šiame krašte!

Sukasi Liucė ir prie Geniaus Upėno. Vyrras dailus ir apuskrus. Jis tau kalnelį supiltų ir baloje. Bet kas iš to, kad Genius apie vedybą nėra negalvojęs? Toks vėjo botagas. Tik tam kartui. Kam vesti, kad ir taip gerai. Ko gero, bet moterų — tai į valias, — juokiasi Genius. Tik pamok pirštų, ir turėsi kelias iš karto. Keisk kad ir kas naktį. Cinikas... Gal ir pasigiria tas ilgaielėžuvis! Bet ir padaro. Moka pažvelgti. Ir pakalbėti... Neatsispirsi, jei ko jis tikrai įsigėdė...

Bet Liucė ne iš to, kur lengvai pamojama. Jei imti, tai visam amžiui. Ir tokį, iš kurio būtų užuovėja, kurį galėtų laikyti stipriai savo rankose. Petras būtų toks — ji spėja. Reikia nutverti ir nepaleisti! Ir kodėl pirmiau jo nematė, neįvertino? Genius ją vadina mamytės dukrele. Ir taip sakydamas, greičiausiai, nemeluoja. Liucė mažnos patarimų klausė, ir Petras tada buvo per lengvas... Dabar jau ir mama nesipriešintų. Bet ar nutversi, ar sučiups? Žiūrėk, jau kiek kartų skambino, užvažiutui kvietė, o tas vis — negaliu, užimtas, kita kartą...

Pagaliau prisisiūkė. Ši vakarą Petras atvažiuoja. Pirmą kartą į Kadžių namus.

Pati Liucė išbėga pasitikti ant laiptų. Veidai rožėmis žydi. Įsidabinusi, nauju drabužiu išsipuošusi... Girgžda grindys nuo smarkių žingsnių.

— Ot, puiku, kad atvažiavai. Einam vidun. Esi mano svečias, priimsiu savo kambaryje.

Cia gražu. Stebuklinga. Tokio merginos kambario dar nėra matęs Petras. Visokių lėliukių pristatintė: ant staliukų, spintelėse, ant mažutėlių lentynėlių. Gal iš viso pasaulio surinkta gipsinių žmogeliukų. Aprūpė-

jusių, nudaužytų, ir dar visai spalvingų, naujutėlių. Kai kurie meniškai nulipdyti, grakštūs, grupėmis susimėtę, dramines scenas vaizduoja. Ir gyvuliukų lentynėlė pristatyta...

— Tikras muziejus pas tave, Liuce... — stebisi Petras.

— Tai mano pasididžiavimas, laisvalaikio užsiėmimas — tie rinkiniai.

— Petras sėdi fotelyje nugara į duris. Jos paliktos praviros ir prieangį. Liucė išbėgusi atneša du stiklus vyno.

— O, o! Koks tamsiai raudonas! Skanus... Žinau... Importuotas. Iš kur atspėjai, Liuce, kad aš mėgstu vyšnį?

— Pataikiau šį kartą! Dėl to, kad ir pati tokį mėgtu, — juokiasi Liucija.

— Nugerkim, Petrai... Aš tuojau paaškinsiu, ką tie mano maži žmogeliukai reiškia, ką jie čia sustoję veikia...

Cypiantis, plonytis Liucės balsas skamba kambaryje... Temsta. Liucija įžiebta šviesa. Dabar visos figūrėlės lyg atgyja. Atrodo, užgros spintelėje nykštukų orkestras, ir visa pasaka pasijungia iš sustingusios padėties, ims šokti, dainuoti, vaidinti, kovoti... Toks staigus noras pabudo staiga Petro vaizduotėje. Bet viskas tyli ir stovi, tik cypiantis Liucės balsas aidi erdviame kambaryje.

Prieangyje sugirgžda grindys. Priešais Petrą langų stikluose neryškiai atsispindi moters pavidalas, pravių durų rėmuose. Lyg miglotam veidrodyje susitinka Petro akys su moters akimis. Instinktyviai šviesas rengiasi pasikelti ir nusilenkti namų šeimininkei. Kas kitas čia vaikščioti, jei ne mama? Bet pavidalas staiga pranyksta. Tik girdėti prieangio grindų girgždėjimas. Liucė ne akimirksniui nepertaukia savo aiškinimo, lyg tarpduryje nebūtų nieko mačiusi... Matyt, tokiu būdu Petras vėl buvo dedamas ant svarstyklų, bent iš užpakalio į jį pasižiūrint. Tas svetimas akis, vogčiomis ji tyrusias, visą vakarą jaučia Petras ant savo sprando... Kai kurie nemalonūs įspūdžiai ilgai pasilieka.

(Bus daugiau)

XVIII studijų savaitė Vokietijoje

Žvilgsnis į dabartinę Lietuvą ir žydus

(4) Iki šiol buvo aprašytos šios paskaitos: kun. Br. Liubino — apie Vokietijos Lietuvių Bendruomenę, dr. J. Griniaus — Juozo Grušo dramaturgiją, dr. A. Geručio — Sovietinio ir rusinio politikos padarinius Lietuvoje, V. Natkevičiaus — Žemėninkai ir „bežemiai“, kun. prof. J. Juraičio — Meilės problema Jobo knygoje ir A. Camus romane „Maras“.

Liepos 21 vakariniam posėdyje kalbėjo Oklahomos universiteto profesorius dr. V. S. Vardys tema

Lietuva ir išeivija

Pradžioje jis išdėstė savo asmeninį požiūrį į mokslo ir lietuvių dalykus. Tas požiūris nei grynai teorinis nei praktinis, bet visiškai atsieta nuo politikos.

Jis kėlė reikalą svarstyti Lie-

tuvos padėtį ne per išeivijos prizmę, bet platesnėje palyginamojoje plotmėje, atsižvelgiant į bendrą Sov. Sąjungos ir pasaulio raidą.

Mokslinį žvilgsnį trukdo dvejopas emocinės žvalgos būdas, dėl kurio Lietuva tampa tik meilės ar neapykantos, bet ne studijų dalyku. Jis skyrė du emocinio galvojimo būdus: 1) naivusis — būdingas prokoministiniam senųjų amerikiečių „vilninkų“ nusistatymui, pašiepiamam pačioje Lietuvoje, ir 2) schizofreninis, kuris pastebimas naujųjų išeivių dalyje, persiėmusių neapykanta kraštą valdantiems ir dėl to nenorintiems regėti tikrovės, jeigu ji nesiderina su jų politiniu nusistatymu.

Paskaitininkas, kaip lyginamosios valstybinės santvarkos specialistas, siūlė Lietuvos pa-

dėtį svarstyti palyginamuoju būdu, atsižvelgiant į 3 raidos veiksnius, būtent, Sov. Sąjungą ir jos tarptautinį svorį, sovietų tautinę politiką ir pačią Lietuvą.

1) Postalininė raidoj nepasitvirtino spėjimai, kad sovietinė visuomenė pasuks sudemokratinėjimo ar didesnių laisvių keliu. Ji ir toliau palieka vieną partiskai orientuotą. Po Chruščiovo valdžios atėjusi kolektyvinė vadovybė savo poziciją sutvirtino. Lietuva vystosi sovietų vienapartiškai orientuotos visuomenės rėmuose.

2) Chruščiova pakeitimas, buvo pastebimas tam tikras atoslūgis: daugiau atsižvelgta į tautines savybes leistos rehabilituoti senosios kultūrinės vertybės. Tačiau dabar vėl palaipsniui grįžtama prie Chruščiovo suformuluotos tautų asimiliavimo

politikos, siekiant sukurti „vienalytę sovietinę tautą“. Reikia palaidoti viltį, jog sovietai kada nors sugebės sukurti tikrą tautų federaciją. Ilgo distancijoje nerusiškosiom tautom iš viso nebeliks daug vietos.

3) Svarbu žinoti, kas per tą laiką įvyko Lietuvoje, kuri keitėsi sovietinės santvarkos poveikyje. Ryškiausias jos bruožas — pramonėjimas, kuris buvo padikuotas svetims. Drauge sekė krašto miestėjimas. Lietuva vis daugiau supama rusų. Atsirado nauji lietuvių tipai. Sovietinio žmogaus vyraujantis ideologinis bruožas — pragmatizmas. Lietuvoje marksistinių mintytojų kaip ir nėra. Užtikama daug pykčio vakaram.

Lietuvoje brendusiam žmogui esą būdingi tokie ideologiniai elementai: a) kolektyvinė nuosavybė, b) rezignacija, kad politiniai ryšiai su Rusija galutinai nustatyti, c) smarkiai pažengusi sekuliarizacija, d) nesumenkęs tautiškas, taikingomis priemonėmis siekias kiek galima daugiau sprendžiamosios galios paveržti iš Maskvos į Vilnių, e) susitaikymas su žmogaus teisių tryptimu, sąmoningas apsiribojimas asmeninio saugumo, duonos kasnio rūpesčiais, nematomos policijos baimė, f) betkoks idealizmo išblėsimas partijos kadruose.

Išvadinė daly prof. Vardys kėlė klausimą, kaip turime reaguoti į tokią kaitą. Jis siūlė: 1) atmesti naivų ir schizofreninį galvojimą, 2) regėti daugiopus visuomenės matavimus, kuriems suvokti reikalingas blaivus žvilgsnis, 3) išsivaduoti iš „politizmo diktatūros“.

Lietuva ir žydai istorijos šviesoje

Prof. dr. Z. Ivinskis iš Bonnos ketvirtadienio rytą pasinaudojo studijų savaitės forumu tarti tuo klausimu mokslininko žodi.

Žiaurumais žydų atžvilgiu vokiečių okupacijos metu lietuvių neteisingai kaltina patys žydai ir komunistai. Pirmieji — dėl tikrosios padėties nežinojimo, antrieji — norėdami suniekinoti 1941 sudarytą Laičinę Lietuvos vyriausybę ir priešsovietinius sukilėlius.

Pirmieji žydai Lietuvoje pasirodė Vytauto D. laikais XIV š. gale. Jie atvyko iš Lenkijos ir gavo privilegijas. Tolydžio žydam atiteko kredito įstaigų monopolis. 1440-92 sutinkame žydų muitininkų. XVI š. buvo žydų Lietuvoje įsigalėjimo amžius. Žydai gyveno daugiausia miestuose, vis plėsdami savo veiklos sritis. Jie stvėrėsi prekybos miško medžiaga, smuklių laikymo. Nė vienas dvari-

ninkas neišsiversdavo be žydų patarnavimų. Nuo XVII a. vidurio prasidėjusios Lietuvos nelaimės neaplenkė nė žydų.

XVIII a. žydai ėmė vėl atsigausti. Jie išivirtino dar prekyboje bei amatuose. Iki valstybės padalinimo žydai Lietuvoje nepergyveno jokių persekiojimų.

Viešai žydus užkabino bene pirmasis vysk. M. Valančius, tačiau ne dėl jų rasės ar tikybos, o bendrų savo pamokymų liaudžiai rėmuose. Jis ragino lietuvių pradėti prekiauti ir verstis amatais, kur anuomet dirbo tik žydai, ir skelbė blaivybę. Ir Kudirkai užkliuvo žydai, demoralizuoją liaudį. Vaizgantas į „Pragiedrulių“ įvedė du simpatiškus žydų personažus. Savo veikla žydus vaizdavo dar J. Vilkutaitis, V. Krėvė ir kiti.

Nuo 1804 Rusijoje žydai galėjo gyventi tik šiaurės-vakaru gubernijose. Nuo 1905 revoliucijos rusų visuomenėje pradėjo reikštis antisemitizmas. Įvykdo pogromų. 1911-13 viešumą jaudino garsioji Ukrainos žydo Beilio byla, palikusi visuomenę priešybių nuotaiką. Iš vakarinių gubernijų žydai ėmė emigruoti.

Žydų vaidmuo nepriklausomaj Lietuvoje buvo įvairiopus. Lietuvių tautiniame judėjime iki nepriklausomybės atgavimo žydai nedalyvavo. Visose nepr. Lietuvos vyriausybėse iki 1924

buvo ministeris be portfelio žydų reikalams. Nepr. kovose dalyvavo nemažas skaičius žydų. Gana aktyviai reikšėsi žydai Lietuvos seimuose, ypač Steig. seime. Iškilėsnieji įsijungė į Lietuvos reikalų gynimą tarptautinėje plotmėje.

Vidaus gyvenime žydai buvo labai ortodoksiški. Daug nesuipratimų įvyko dėl krautvių iškalbų žydų kalba, dėl rusų kalbos vartojimo kasdieniniame gyvenime. Nemažą trėnimąsi tarp lietuvių ir žydų kėlė pirmųjų pastangos užimti prideramą vietą prekyboje, pramonėje, amatuose, o taip pat laisvosiose akademines profesijose.

Žydų inasas į lietuvių kultūrą nėra didelis. Praturtėję žydai netapo mūsų meno ir mokslo mecenatais. Atskiri jų tautiečiai reikšėsi teisė, muzikoj, literatūroj ir kitose kultūros srityse.

Dauguma žydų ypač jaunųjų, sovietinė okupacija pasitiko su džiaugsmu. Jie padėjo okupantams persekioti lietuvių patriotus. 1941 užėmę Lietuvą hitlerininkai stengėsi įtraukti lietuvių į žydų naikinimą. Pavieniai asmenys, daugiausia asmeninių motyvų skatinami, vokiečiam talkino. Vokiečių duomenimis, iki 1941.XII.1 Lietuvoje nužudyti 137,346 žydai. Daug lietuvių žydus gelbėjo nuo mirties. Dalis gelbėtojų skaudžiai nukentėjo.

(Bus daugiau)

NAUJOS PLOKSTELĖS

Neseniai išleistos plokstelės jums primins Lietuvą — Karo Muziejaus apeigas. Karo mokyklos kariūnų dainas ir L.T.M. Čiurlionio ansamblio 30 metų dainuotas dainas.

Plokstelė Nr. 28: Karo Muziejaus vėliavos nuleidimas 1 d., Karo Muziejaus vėliavos nuleidimas 2 d., Ko vėjai pučia — S. Grauzinis, Marš, marš kareivėliai — karo mokyklos choras, Kur lygūs laukai — karo mokyklos choras, Senas kanklininkas — J. Petrauskas, V. Dineika, Saulėta diena — A. Sabaniauskas, Išgėriui septynias. Šią naktelę per naktelę — S. Grauzinis, Sutems tamsi naktuzėlė — karo mokyklos choras, Geležinio vilko maršas — karo mokyklos choras, Vaidylos malda — J. Petrauskas, V. Dineika, Mano Svajonė — A. Sabaniauskas. Kaina 5 dol.

Plokstelė Nr. 27: Griuvėsių gelelė — Pupų Dėdė ir Dėdienė, Gieda gaideliai — Pupų Dėdė ir Dėdienė, Dru lia dru lia — Pupų Dėdė ir Dėdienė, Vai nekūkuok — S. Grauzinis, Pas močiutę augau — V. Volteraitė, Našlaitės kapas — Pupų Dėdė ir Dėdienė, Gražus miško būdas — Pupų Dėdė ir Dėdienė, Kai mes aukom du broliukai — S. Grauzinis, Sėdžiu po langeliu — V. Volteraitė. Kaina 5 dol.

Plokstelė Nr. 26: A. Sabaniauskas Septintame rojuje — anglų valsas, Mūsų susitikimas — tango, Suteim daina — tango, Luana — tango, Marytė mėlynakė — fokstrotas, Tik tau, Rio Rita — fokstrotas, Jaunystės meilė — tango, Ta naktis — anglų valsas, Nakties serenada — tango, Aldona — tango, Kodėl neragėjai — fokstrotas, Ei tu, megytė — fokstrotas. Kaina 5 dol.

Plokstelė Nr. 25 — A. Dvarionas Ispanų valsas, Sapnas — tango, Gyvenimas — fokstrotas, Tik man tu priklausai — fokstrotas, Liūdna man be tavęs — tango, Daina padės gyventi — fokstrotas, Bučkis — valsas, Širdie — tango, Skraid garsai — fokstrotas, Serenada naktys — fokstrotas, Pasukinis sekmadienis — tango, Turiu dvi merginas — fokstrotas. Kaina 5 dol.

Plokstelė Nr. 12. R. Mastienė — nauja laida Mieguzėlio noriu, liudies daina, Ar skauda man širdį, liudyje dainuojama, Dukružėlė — žodžiai K. Binkio, Agonėlės — žodžiai K. Binkio, Mano žožė — žodžiai F. Kiršos, Sapnas apie šiaurę — žodžiai K. Bradūno, Gėlės iš šieno — ž. K. Binkio, Zuvelė — Fr. Šuberto, Nekantumas — Fr. Šuberto, Pavasaris — Ch. Gounod, Mignon arija iš op. Mignon, Myli nemylė, P. Mascagni, Rozinos arija iš op. Sevilijos Kirpėjas, G. Rossini. Kaina 5 dol.

Plokstelė — Čiurlionis 30 Dirigentas A. Mikulskis, Dainuoja L.T.M. Ansamblio, dainuoja solistai: A. Stempuzienė, J. Kristolaitytė, V. Verikaitis, I. Grigaliūnaitė, V. Raulinaitis. Albumas iš 2 plokstelių. Kaina 10 dol. Šios dainos: Sanctus, Miegelio noriu, Eičiau klausti, Piemenaitės raliavimas, Noriu miego, Nuvažiav tėvelis, Vėjo dukra, Jau žirgelis pabalnotas, Pavasaris, Sirdgelos daina, Žiema, Aušrelė, Merguzėlė mano, Piovejais, Dainų dainelės, Kur lygios lygios lankos, Dziedukas, Aviza prašė, Iškasu šulinėlį, Burtai, Oi kad išauštų, Gersim, broliai, uliavosim, Oi dariau, dariau lysvels, Papartėlis, Naktis prie Nemuno, Laisvė, Kulikų daina, Pasėjau linėlį.

Visos šios plokstelės išleistos Jono Karvelio, gaunamos Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Persitautimui pridėdama \$1.00

ČESLOVO JANUŠO PARODĄ PASITINKANT

Rugsėjo 25-26 New Yorko Kultūros Zidinio patalpose, 361 Highland Blvd., rengiama dailininko Česlovo Janušo paroda, skirta jo kūrybos 40 metų sukakčiai atžymėti. Parodą rengia Liet. Moterų Klubų Federacija.

Pirmiausia kyla klausimas:

Kodėl dailininkas taip ilgai nesirodė New York'e?

Jis čia gyvena per 20 metų. Gal jis neturėjo tiek kūrinių, kad galėtų sudaryti savo parodą? Gal turėjo kokių kitų sunkumų?

Dail. Č. Janušas yra kuklus ir santūrus. Savo kūrinių parodą New York'e jis vis atidėliojo, kai tuo tarpu parodas surengė Philadelphiaj, Chicagoj, Bostone, Detrote, Waterburyje.

Dabar pasitaikė proga — jo kūrybos 40 metų sukaktis. Ją atžymėti panorėjo New York'e. Atžymėdamas negalėjo grįžti į praeitį ir parodyti savo kūrybos kėlia, nes daug kas išsibarstė nesugrąžinamai. Sukakčiai atžymėti jis pasirinko dabarties savo kūrybą, kurios yra sukurta nemaža.

Dailininkas yra reto darbštumo. Kas yra matęs jo darbo „karalystę“ — jo didelį rūši ir studiją viršuje, tas žino, kiek ten sutelkta. Jis turi tiek paveikslų, kad vieną dieną gali išstatyti kokias tris parodas. Turi jis sutelkęs ir begales rūšių, dideles drobių, dažų, tepukų atsargas. Dirba jis ištisai. Visą liekamą laiką nuo tiesioginio darbo Kodako bendrovės skiria tapybai. Taip ir susidėjo daugybė paveikslų.

Kas charakteringa jo menui?

Dail. Č. Janušas yra susidarius savo menininko pasauli. Jis priklauso realistų grupei. Nuo jaunų dienų turėjo progos gyventi Palangoj, kur susipažino su jūra ir ją pamilo. Jis pasidavė jūros dailininkas. Didele jo paveikslų daly vaizduojama jūros, pajūrio motyvai — bangos prieš audrą, vakare saulei besileidžiant, laivai, žvejai, trobelės tinklai.

Lietuvoj jam teko nemažai keliauti ir piešti, tapyti įvairius gamtovaizdžius. Ir čia jį labiausiai patraukė motyvai su vandenu — ežerukai, upeliai, raistai, kūdros. Patraukė ir lietuviški kaimai, namai prie tvenkinių.

IV Dainų šventės jungtinio choro ir mažųjų dainininkų grupės bei New Yorko ir Chicago futbolininkų komandų nuotraukos gaunamos pas fot. Zigmą Degutį, 7237 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) RE 7-9010.

Č. Janušas buvo ir teatro dailininkas. Kurį laiką dirbo kaip dailininkas teatro studijoj ir pats vienas yra sukūręs dekoracijas St. Santvaro „Kaimynams“, Vienuolio „Dauboje“, „Prieblandoje“, St. Simkaus „Pagirėnams“ (operai). Šis teatrališkumas jaučiamas ir jo tapyboje. Štai mėnesiena ar saulės šviesa nueina siauru ruoželiu per bangas ir sudaro labai sceninį vaizdą, gilumą, štai kitur vandens atspausimai taip iškelti, kad jie žerėtų ir surinktų dėmesį, sudarydami vakaro nuotaiką.

Aliejus ir akvarelė

Pirmiausia dailininkas yra sukūręs labai daug spalvingų ir nuotaikingų akvarelių, kuriuose vyrauja tie patys jūros motyvai. Vėliau jis atsidėjo daugiau aliejinė tapybai. Vyrauja šviesios spalvos ir giedri gamtos nuotaika. Jo nevilioja tamsūs niūrus gamtovaizdžiai, kur audra šurpintų medžius. Priešingai, jis atskleidžia idilišką gamtos ramybę, kur visa taikiai ir ramiai sugyvena ir ramybėje pasitinka naktį.

Pasitelimai amerikiečių tarpe

Gyvendamas New York'e, jis buvo aktyviai įsijungęs į Amerikos dailininkų gyvenimą, dalyvavo jų parodose. Čia yra laimėjęs visą eilę premijų, atžymėjimų. Bet tai kažkaip praėjo neatžymėta lietuviškoj spaudoj, nes dailininkas yra labiau kuklus nei veržius. Amerikiečių parodose jam teko eilę metų būti jūry komisijos nariu ir atrinkti paveikslus parodom, premijom. Jo spalvotų jūrų reprodukcijų yra įdėta ir tarptautiniuose meno leidiniuose.

Kas bus šioje parodoje?

Paroda bus didelė, užims apatinę salę, pirmą aukštą ir dalį antrojo aukšto. Viso bus išstatyta 101 paveikslas.

Iš jų — 67 aliejinė tapyba, 11 akvarelių ir 23 abstrakcinio meno mišria technika atlikti kūrinių.

Akvarelė ir aliejinė tapyba parodys daugiausia lietuviškus vaizdus — jūrą Palangoj, Ni-doj ir kitose vietose, lietuviškus ežerus, miškelius, kaimus. Taip pat bus ir amerikietiški gamtovaizdžiai iš New Hampshire, Cape Code, Long Island ir Maino.

Dailininkui ilgą laiką teko dirbti Kodako bendrovės reklamų skyriuj. Teko susidurti su visokiais užmanymais, iškota būdų kuo geriau reklamuoti spalvotą nuotraukų medžiagą. Čia bedirbdamas, jis gerai pasisavino šilko tinklo techniką ir ją plačiai išvystė.

Čia susidūrė ir su nauju savo menu. Bendrovei reikėjo surasti būdą, kaip parodyti daiktų nepaprastą spalvingumą, spalvų žaisimą. Buvo panaudoti

įvairūs dažai, lakai ir vietoj drobininkas. Kurį laiką dirbo kaip dailininkas teatro studijoj ir pats vienas yra sukūręs dekoracijas St. Santvaro „Kaimynams“, Vienuolio „Dauboje“, „Prieblandoje“, St. Simkaus „Pagirėnams“ (operai). Šis teatrališkumas jaučiamas ir jo tapyboje. Štai mėnesiena ar saulės šviesa nueina siauru ruoželiu per bangas ir sudaro labai sceninį vaizdą, gilumą, štai kitur vandens atspausimai taip iškelti, kad jie žerėtų ir surinktų dėmesį, sudarydami vakaro nuotaiką.

Paveikslai didelio formato. Vaizduoja fantastinius pasaulius, kuriems artimas surrealizmas. Čia yra ir simbolizmo, o kai kur visai atsiremia į abstraktą.

Šiuos paveikslus jis seniai kuria, bet parodoj pirmą kartą išstato. Anksčiau jis nenorėjo jų rodyti, kad nebūtų klaidingai supastas. Dabar, draugų paragintas, jis išstato ir šią savo tapybą. Susidarė čia ir geresnės sąlygos. Tuos visus paveikslus jis išstato žemutinėje salėj, kad jie ten žerėtų ir sudarytų vieningą vaizdą, nesimaišydami su kitais paveikslais.

Dailininkas per 40 metų yra sukūręs tikrai gražių, ir neužmirštamų pajūrio vaizdų, gamtovaizdžių. To didelio ir gražaus pasaulio dalį ir matysime šioj parodoj. Ir dar daugiau — matysime, kaip jis atskleidė naujas meno formas ir kaip išliejo spalvas, kad jos skambėtų. (p.i.)

Kvietių gubos Vokietijoje prie Schwaebisch Gmuend. Dail. Česlovo Janušo paveikslas. Dailininko kūrinių paroda šį savaitgalį vyksta Kultūros Zidinyje Brooklyne, N. Y.

Ateitininkiška dvasia visada gyva

(Tęsinys iš praeito nr.)

Išpūdziai iš Lietuvos

Ketvirtadienį buvo bandoma skirtinga dienos tvarka. Prieš pietų turėjome laisvą, bet kaip tyčia pasitaikė miglotos rytas. Prasibaivė tik po pietų, kai buvo numatyti kun. J. Steponačio išpūdziai iš Lietuvos.

Kalbėtojas ką tik grįžo, apilankęs gimines, ir papasakojo kelionės išpūdzius bei Lietuvos gyvenimo nuotrupas. Žmonės Lietuvoje seka amerikietiškas madas, kurios ten ateina maždaug po poros metų. Bažnyčiose pamaldos telenaklomis lotynų kalba.

Prel. V. Balčiūnas kalbėtoją papildė žiniomis iš kitų šaltinių ir pažymėjo, kad Lietuvoje pageidaujama stiprios religinės programos per radiją ir spaudimą ir pasaulio galinguosius ir Jungtines Tautas dėl religinės laisvės.

Buvo klausimų ir diskusijų.

Latvių kūrybos pasaulis

Tos dienos vakarą mum buvo įdomiai pristatytas brolių latvių kūrybos pasaulis. Dr. Valda Mengailė kalbėjo apie dabartinę latvių poeziją.

Emigrantai latviai nesą abstraktūs ir neliečia metafizikos. Jie kalba konkrečiais vaizdais ir daiktais. Bet kai jie kalba apie beržą, tai reiškia Latvijos beržą ir pačią Latviją. Patriotiniai jausmai perduodami istoriniais vaizdais. Čia daugiau kreipiamas dėmesio į estetiką. Pačioje Latvijoje poezija daugiau metafizinė. Mintis išreiškiama filosofiskai. Rašytojai ten rodo moralinių vertybių troškulį. Turbūt, dėl to jie ten labai gerbiama.

Paskaitininkė, kuri pati yra išleidusi poezijos rinkinį, buvo paprašyta paskaityti iš savo ir kitų latvių poezijos. Tai ji atliko su dideliu nuosirdumu ir su rašytojo Algirdo Landsbergio pagalba, kuris jos paskaitytus dalykus išvertė lietuviškai. Šalia šios gražaus patalpinimo rašytoja A. Landsbergis dar prisidėjo įdomiu pačios paskaitininkės pristatymu. Žodžiu, tai buvo gražus dviejų tautų bendradarbiavimo pasireiškimas.

Paskaita apie rašyseną

Po to dar buvo Cezario Surdoko paskaita apie rašyseną ir

Sendraugių stovykla Kennebunkporte

charakteri. Rašysenos apraiškos, kurios nukrypsta nuo standartinę formų, nurodo individualius rašytojo judesius, kurių prasme išvengdamos grafologas gali aiškinti charakterio savybes. Grafologija ir šiame krašte susilaukia vis didesnio dėmesio. Ir lietuviams reikėtų susirūpinti grafologijos pritaikymu lietuviško charakterio tyrimui. Paskaita buvo pailiustruota žinomų asmenybių raštų pavyzdžiais ir dalyvių rašysenos trumpom analizėm.

Esama gražaus jaunimo

Penktadienį pradėjome simpoziumą, kurį moderavo Eligijus Sužiedelis ir kuriame dalyvavo studentų s-gos pirm. Jurgis Oniūnas, moksleivių s-gos pirm. Eugenijus Girdauskas ir sendraugė Irena Eivienė.

Oniūno nuomone, sendraugiai kartais pesimistiškai nukalba apie dabartinį studentų veikimą. Tą klausimą pastudijavęs, jis mato, kad ir anais laikais būta tų pačių problemų, kaip ir dabar. Be to, dalyvaujamas Pax Romana kongrese, jis pastebėjo, kad su tokiom pat problemom susiduria ir kitų kraštų studentai. Draugovių veikloj yra žymių skirtumų, kurie paprastai atsiranda dėl veikų charakterių skirtingumo. Studentai ateitininkai yra veiklos mokykla, kurioje reikia išbandyti naujus veikimo metodus. Todėl nepasisekimai mūsų nebaudo, o tik iškelia naujų idėjų. Studentų sąjungoje dabar yra apie 300 narių.

Girdauskas pareiškė, kad jis į padėtį irgi negali žiūrėti pesimistiškai, nes jam atrodo, kad moksleivių sąjunga veikia puikiai. Neringos stovyklon, iš kurios jie čia atvyko, šiais metais suvažiavo nedaug, tik 60, bet dvasia yra puikesnė negu bet kada. Dabar ateina nauja banga jaunimo, kurio lygį yra pakėlę ideologiniai kursai. Jų siela yra kun. St. Yla. Moksleivių s-goj yra 22 kuopos su apie 1600 narių.

Oniūnas dar pridūrė, kad ir pas studentus yra toks fenomenas, kuri jie vadina "the Yla generation". Tą "generaciją" sudaro tie, kurie yra išėję kun. St. Ylos kursais.

Eivienė pareiškė, kad ji irgi nori prisidėti prie kursų propagavimo. Tie kursai yra labai reikšmingi. Jaunimas ten taip susigyvena, kad paskui negali išsiskirti. Jame gimsta vienybė ir gyvyji dvasia. Tuos kursus reikia remti visokiais būdais.

Diskusijose dar paryškėjo, kaip atskirose vietovėse veikiamas. Susidūrė išpūdis, kad pesimizmas dėl ateitininkų veikimo yra greičiau individo psichologinė būklė, nes tikrovėje esama gražaus jaunimo su idealu nusiteikimu.

KADA MORALĖ NUSMUKUSI

(atkelta iš 3 psl.)

nesutaikumas Komunistinio priesams, taikos ir tautų laisvės priesams; broliškas solidarumas su visų šalių darbo žmonėmis, su visomis tautomis" (TSKP XXII Suvažiavimo medžiaga, 357-358 p.).

Nors komunistų skelbiamoje moralėje yra ir krikščioniškosios ir "žmogiškosios" moralės elementai, tačiau jie visi yra palenkę komunistinio statybos naudai. Laisvo apsisprendimo ir pasirinkimo nėra. Pagal komunistinę moralę žmogus ne pats sprendžia, kas dora, kas nedora, o tik komunistų partija. Tačiau reikia pripažinti, kad to-

kiuose komunistinės dorovės rėmuose nėra vietos nepadorumui, palaidumui, pornografijai, lytiniam palaidumui ir pan., kas ypačiai pastebima šių dienų visokią moralę atmetusiųjų tarpe, kada kiekvienas elgiasi kaip jam patinka, be jokių moralės varžtų.

Markistai apie krikščioniškąją moralę

Kai G. Slikas, išdėstęs savąjį "žmogiškosios moralės" supratimą, ne žodeliu neužsimena apie krikščioniškąją moralę, tai marksistai-ateistai, lygindami savąją moralę su krikščioniškąja, gana tiksliai atpasakoja krikščioniškosios moralės esmę:

"Vertindama žmonių poelgius, religinė moralė vartoja tas pačias dorovės kategorijas, kaip ir pasaulietiška moralė. Tačiau jai būdinga tai, kad šias kategorijas ji paskelbia kaip antgamines, nežmogiškos, dieviškos prado duotas. Kas geris ir kas blogis, kas garbinga ir kas ne ir pan. — tai, pasak religijos, kartą ir visiems laikams nustatyta dievo, ir žmogus čia negalys teisiti. Todėl religiniu požiūriu dorovinga visa tai, kas atitinka dievo valią, ir atvirkščiai, kas neatitinka dievo valios, nedorovinga. Rėminasi dievo valia, kaip vieninteliu dorovės kriterijumi — štai religinės moralės ypatybė" (Mokslimo ateizmo pagrindai, 274-75 p.).

Kas apgailėtina

G. Slikui, atrodo, krikščioniškosios moralės pagrindai nėra žinomi, jei jų, net prabėgomis, nėra paminėjęs apibūdindamas, kas yra moralė, rašydamas katalikiško laikraščio premijai gauti savąjį straipsnį. Tenka apgailestauti, kad ir "religinės kultūros" žurnalas, atspausdinamas G. Sliko premijuotą straipsnį, skirtą pasiskaityti tikinčiam visuomenei, nerado reikalo bent redakcijos pastaboje paminėti, kad šalia G. Sliko skelbiamos "žmogiškosios moralės" yra dar kita — krikščioniškoji moralė, privaloma visiems, kurie tiki į Dievą ir jo Sūnų Jėzų Kristų. Tikėjimės, kad bent ateityje tai padarys, nes klausimas yra svarbus ir jį palikti rūkose negalima.

(Bus daugiau)

Pokalbii apie sveikatą ir maistą

Vakarinėje programoje biochemikas dr. P. Kaladė kalbėjo apie maistą. Jis ypač atkreipė klausytojų dėmesį į reikalingumą sumažinti kietųjų riebalų kiekį. Kalbėjo ir apie rūkymo bei pykčio kenksmingumą. Suminėjo ir kitas maitinimosi ir kalorijų sunaudojimo kiekius bei dėsnius.

Jį papildė ir mediciniškus klausimus atsakė dr. Vidas. Pažymėjo, kad kraujo spaudimas kyla nuo susijaudinimo, kad rūkymas yra nervingumo ženklas ir kad jis prasideda pamėgdžijimu. Valgis turi būti priderintas prie gyvenimo ir darbo. Valgyti reikia tik tiek, kiek reikia gyvybei palaikyti. Kas valgo tik dėl malonumo, tas pats sau kenkia.

Pokalbii apie sveikatą ir maistą nenutrūko ir išėjus iš salės. Daugeliu jie atlydėjo ir pas dr. ir poniją Vaitkus, psichiatrus stovyklautojus svečiuosna į savo vasaros rezidenciją antro pusėj kelių nuo pranciškonų centro.

Bendruomeniniai reikalai

Pagaliau ir šeštadienis, bendruomeninių reikalų diena. JAV LB centro valdybos pirm. V. Volertas pažymėjo, kad iš principo L. B. pripažįsta visų vadovaujančių veiksmų reikalingumą, tačiau praktikoje pasitaiko nesklaidumų, kurių eilę jis ir suminėjo, nes norėjęs čia atvirai pasakyti visą tiesybę.

Diskusijose labiau buvo pabrėžtas reikalas rasti bendrą kalbą, tartis ir susisiekti.

Literatūros vakaras

Stai ir paskutinė stovyklos programa. Tai literatūros vakaras Vytauto Volerto penkiasdešimto gimtadienio proga. Paskaitą apie Volerto kūrybą paskaito Pranas Naujokaitis. Jis peržvelgia ir kritiškai vertina visus Volerto kūrinius. Tada ir pats suaktyvininkas paskaito iš savos kūrybos, o po jo solistė Violeta Čižauskaitė-Balčiūnienė pripildė salę dainų ir arių garsais. Akomponuoja muzika Jeronimas Kačinskas.

Jau reikės skirstytis. Bet palaukit: dar kavutė, muzika, šokis ir daina.

Tai tokia mūsų stovykla. Atrodo, kad reikės jos ir kitais metais.

C. Surdokas

Lankėsi pas prezidentą

Rugsėjo 12 respublikonų tautybų atstovai turėjo priėmimą Baltuosiuose Rūmuose, pas prezidentą Nixoną.

Dr. J. Genys, Amerikos lietuvių igaliotinis ir vykdomasis sekretorius Washingtono, priėmimo metu iškėlė Simo Kudirkos nelaimingo pabėgimo ir jo pasekmių klausimą ir prašė prezidentą daryti žygius jam padėti.

Prezidentas Nixonas davė sugestiją, ką šiuo reikalu reikia daryti. Šiomis sugestijomis buvo pasinaudota, ir Amerikos Lietuvių Taryba jau pradėjo daryti žygius nurodyta kryptimi.

Simo Kudirkos reikalą dr. J. Genys taip pat kalbėjo su transporto departamento sekretorium Volpe, kuris pažadėjo paramą.

Priėmimo pas prezidentą R. Nixoną taip pat dalyvavo K. Oksas iš Chicago ir J. Burgys iš Washingtono (abu lietuviai), valstybės prokuroras Mitchell, izdo sekretorius Connolly, sveikatos, mokslo ir šalpos sekretorius Richardson ir daug kitų aukštųjų pareigūnų.

Sia proga dr. J. Genys perdavė sveikinimus ir linkėjimus nuo lietuvių moterų ponijai P. Nixon, kuri už tai padėjo ir prašė sveikinti lietuvių moteris.

ALT inf.

Ateitininkų sendraugių stovykloje Kennebunkporte, Maine, iš k. Tėv. Viktoras Gidžiūnas, dr. Alfonsas Šesplaukis ir Cezaris Surdokas.

Lietuvos pasiuntinybės žinios

Mirus Liberijos respublikos prezidentui, Lietuvos atstovas Washingtono pasirašė ir užuojautų knygą Liberijos ambasadoje ir su žmona dalyvavo pamaldose katedroje.

J. Kajeckas su žmona rugpiūčio 7 dalyvavo Ivory Coast ambasadoriaus priėmime, kuris buvo surengtas jų nepriklausomybės šventės proga, rugpiūčio 9 Singapūro ambasadoriaus priėmimo proga.

Rugsėjo 7 Washingtono buvo atidarytas Kennedy centras. J. Kajeckas su žmona dalyvavo atidarymo iškilmėse — priėmimo ir surengtame koncerte.

Malonu pažymėti, kad prie Kennedy centro plevėsuoja ir Lietuvos vėliava.

Spalio 23 dalyvaus Jungtinių Tautų koncerte ir pietuose, ku-

IZRAELIO PROKOMUNISTAI IR YGA IR VILNIŲ

The Jerusalem Post rugpiūčio 27 (gautas dr. V.V. dėka) paskelbė, kad Sovietų komitetas "laikyti ginti" pakvietė Izraelio "kairiųjų" delegaciją. Nuvyko komunistinės ir prokomunistinių grupių 6 atstovai. Maskvoje, jie pareiškė, kad nori susipažinti su žydų padėtimi, bet tam reikalui jie vyksta ne į Stalino sukurta žydų respubliką Birobidžaną, o į Rygą ir Vilnių.

Kviessama Izraelio prokomunistus, Maskva, gal būt, tikisi sušvelninti santykius su Izraeliu ir sykiu pačiam Izraeli sustiprinti prokomunistinių grupių autoritetą.

KULTŪROS ŽIDINYS — aukos statybai Kultūros Židiniui, Tėvų pranciškonų vienuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukoję:

IVAIRŲ, N. J.

P. J. Kasilionis, Clark, N. J., 30, anks. 5.
F. Verson, Roselle, N. J., 10, anks. 10.
A. Strazdas, Roselle, N. J., 10, anks. 10.
B. Vyliadus, Union, N. J., 10, anks. 10.
A. Shatas, Colonia, N. J., 10, anks. 10.
M. Darey, Colonia, N. J., 10.
K. Graudienė, Newark, N. J., 100.
G. Miklasavage, Rahway, N. J., 60.
S. J. Yantash, Rahway, N. J., 50, anks. 50.
A. Miskewicz, Bayonne, N.J. 10.
J. Gurinskas, Linden, N. J., 15, anks. 15.
S. Strazdienė, Linden, N. J., 60, anks. 5.
M. White, Jersey City, N.J., 10, anks. 100.
V. Jaseviciene, Arlington, N. J., 90, anks. 10.
M. Slater, Belle Mead, N. J., 25.

BROOKLYN, N. Y.

S. Cassano 20, anks. 170.
V. Česnavičius 10, anks. 10, pažad. 50.
J. Connelly 20, anks. 80.
L. E. Daskiewicz 25, anks. 105, pažad. 300.
J. Johnson 40, anks. 150, pažad. 360.
F. Marcis 50, anks. 50.
E. Sandanavičienė 100, anks. 10, pažad. 200.
Anna Stuporas 50, anks. 10, pažad. 250.
J. Shimkus 10, anks. 110, pažad. 200.
M. Virbickienė 10, anks. 10, pažad. 200.
J. Zaruskas 20, anks. 5, pažad. 100.
YONKERS, N.Y.
W. Labutis 30, anks. 10, pažad. 100.
S. Kazakevičienė 10, anks. 10, pažad. 50.
J. Elvaz 25, anks. 75.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Sįstis:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

IŠ VISUR

— Kardinolas A. Samore savo gimtą miestelį Bardi rugsėjo 12 ir subdijakonus įsventino A. Trimaką ir N. Vogt. Koncelebravo vysk. A. Deksnys, prelatai L. Tulaba, J. Bičiūnas, K. Dobrovolskis, V. Mincevičius bei vienuoliai: rozminietis T. Ereminas, saleziečiai J. Zeliauskas ir P. Rukšys, pranciškonas K. Zalalis. Koncelebravo taip pat buvęs ir dabartinis Bardi klebonai. Apeigose dalyvavo kelieta seselių lietuvių, Zemaletis su šeima, S. Lozoraitis, Jr., Kemeklytė ir daug kitų. Miesto burmistras pasveikino ir pasakė, kad viena gatvelė vadinasi Lituanija.

— Kennebunkport, Maine, pranciškonų metinis piknikas kitais metais bus liepos 2, pirmą liepos sekmadienį. Planuojant 1971 vasaros veiklą, maloniai prašom atkreipti savo dėmesį.

— Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pastangomis Adelaidės miesto festivalin kviečiami solistas Stasys Baras ir Metropolitan op. solistė Lilija Sukytė, dabar dainuojanti Miuncheno operoj. Jiem išlaidas apmokėtų festivalio rengėjų. Savo lėšomis atvyks sol. Prudencija Bičkienė ir muz. P. Armonas. Daromi žygiai atskirti poetą Bernardą Bradžionį ir satyrką Antaną Gustaitį.

— Dail. K. Varnelis rengiasi savo individualiai parodai, kurią suruoš šią žiemą. Toliau kuria savo geometrinės abstrakcijos. Jau ketveri metai kaip dėsto tapybą ir figūrinių piešimų Chicago miesto kolegijoj, ten pasiekęs profesoriaus laipsnį.

— Pennsylvanijos universiteto biblioteka turi apsiėmę surinkusi Galvanausko, Savickio, Krupavičiaus, Balučio, Baltrušaitienės (poeto B. žmonos), Zemaitės, Kiršos, St. Salkauskio, A. Smetonos, Stulginskio ir kitų žymių lietuvių asmenų laisvų jų fotostatinių kopijų. Vien V. Krėvės laisvų turi apie pusketvirtą šimto. Biblioteka taip pat pasirūpino nusifotografuoti ir "Aušros" puslapius. Visas tas svarbus mūsų kultūrinis turtas ten yra atsiradęs daugiausia dr. V. Maciūno rūpesčiu.

Lietuvių Fondo pelnas, kurio tikimasi bus apie 35.000 dol., bus skirstomas metam pasibaigus.

— LB Lemonto apylinkės v-bos pirmiņinko Modesto Jakaičio namuose buvo sukviekti Lemonto jaunimo atstovai Ričardas Burba, Kristina Griniūtė, Agnė Katiliškytė, Edis Razma, Rasa Soliūnaitė ir Edis Umbrasas pasitarti jaunimo veiklos Lemonte reikalais. Jaunimas susitarė rugsėjo 25 rengti Lemonte susipažinimo vakarą, į kurį sukvies apylinkės jaunimą.

— Amerikos Lietuvių Tarybos konferencija — suvažiavimas šiemet įvyks lapkričio 13 14 Chicagoj.

— Detroito moksleivių ateitininkų karaliaus Mindaugo kuopa ruošia studijų dienas spalio 22-24 Dainavoj, prie Manchester, Mh. Diskusijų tema: "Penki stulpai ateitininkijos aikštėje". Tai programoj numatyti 5 pokalbiai apie tautiškumo, inteligentiškumo, visuomeniškumo, katalikiškumo ir šeiminiškumo principus. Po pokalbių bus talentų, literatūros, savo kūrybos pasirodymai ir linksminavimas. Informacijų reikalu prašom skambinti: Saulius Janauskas — JAV (313) 537-01 03, Paulius Kuras — Kanada (519) 969-6131, Dainava — JV (313) 428-8919.

Lietuviška klebonija ieško šeiminių. Kreiptis: kun. Balys Ivanauskas, 6527 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Tel. (216) 431-5794.

J.A.V. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SVIETIMO TARYBOJE mokslu priemonės ir knygos jaunimui

A. MOKSLO PRIEMONĖS

Priešmokykl.	
Ig. Malėnas, A—2U (ABC spalvotomis iliustr.)	\$1.00
I skyriui	
E. Ruzgienė, GINTARELIAI, elementorius	4.50
E. Ruzgienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	1.75
P. Maldeikis ir V. Milavickienė, MOKYMAS SKAITYTI SEIMOJE (maudojantis E. R. "Gintareliais")	0.30
Ig. Malėnas, ELEMENTORIUS E	2.50
A. Rinkūnas, KREGZDUTE, I dalis	3.00
II skyriui	
A. Rinkūnas, KREGZDUTE, I dalis	3.00
G. Cesienė, RUTELĖ	3.50
G. Cesienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	2.00
III skyriui	
J. Plačas, TEVIŠKOS SODYBA	3.00
E. Narutienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	2.00
IV skyriui	
A. Rinkūnas, KREGZDUTE, II dalis	3.25
S. Jonynienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (nekirčiuoti)	2.00
S. Jonynienė, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	2.00
V skyriui	
S. Jonynienė, LIETUVOS LAUKAI	3.00
Z. Grybinas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	1.25
VI skyriui	
A. Tyruolis, TEN, KUR NEMUNAS BANGUOJA	3.50
J. Plačas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI	2.00
VII skyriui	
S. Jonynienė, TĖVŲ SALIS	3.50
J. Kreivėnas, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	2.00
VIII skyriui	
J. Plačas, GINTARAS	4.00
S. Sližys, LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI (kirčiuoti)	2.00
J. Plačas, LIETUVOS ISTORIJS, GEOGRAFIJOS IR LITERATŪROS PRATIMAI	2.00
IX skyriui arba V klasei (Aukšt. mokykl.)	
V. Liulevičius, LIETUVOS ISTORIJA (konspektas)	0.75
Aukštesniems skyriams ir tėvams	
J. Ambraška, J. Žiugžda, LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA	2.00
Dr. Z. Asoklis, LIETUVOS GEOGRAFIJOS VADOVELIS	1.50
Visoms mokykloms	
MOKYKLŲ DIENYNAI	0.50
SĄSIVUNIAI (viena linija)	0.25
V. Frankienė, VAIDINIMAI	1.00
B. KNYGOS JAUNIMUI	
J. Minelga, LABAS RYTAS, VOVERE, Eilėraščiai vaikams	2.50
G. Ivaškinė, BALTASIS STUMBRAS. Premijuota istorinė apysaka	3.60
D. Bindokienė, MIESTE NESAUGU. Premijuota apysaka	3.00
J. Saviestas, ŠAUNUS PENKETUKAS. Premijuotos apsakos	3.00
A. Norimas, BE NAMŲ. Premijuota apysaka	3.00

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

L. RASLAVIČIUS — 7234 So. Sacramento, Chicago, III, 60629

Per skautybę — lietuvių bei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
ps. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

Vyr. skautininko išpūdžiai iš pasaulinės skautų jamboree

Šio puslapio redaktorei teko turėti pokalbį su LSB VS v.s. Petru Moliu, tik neseniai grįžusiu iš 13-sios pasaulinės skautų jamboree Japonijoje. Čia pateikiame jo išpūdžius.

Prieš vykdamas į Japoniją, v.s. P. Molis buvo sustojęs Havajuose. Ten neilgai pabuvojęs, tęsė savo kelionę toliau į Toky, Japoniją. Toky apsisistoję "Prince Hotel", kur spėjo užmegzti ryšius su daugelio tautybių skautais, atvykusiais į jamboree. Pažymėtina, kad tame pačiame viešbutyje po stovyklos vyko ir pasaulio skautų konferencija.

Pačioje jamboree lietuviams skautams atstovavo LSB VS v.s. Petras Molis ir s. Vyt. Jokubaitis iš Clevelando su sūnumi. S. V. Jokubaitis dėka jamboree šalia kitų valstybių vėliavų plevėsavo ir lietuviška trispalvė.

Čia užmegzta platesni ryšiai su įvairių tautybių skautais, gauta daug pakvietimų apsilankyti pas juos. Vyr. Skautininkas daugelį apdalino lietuviškais skautiškais ženklais, taip pat paskleidė didelį kiekį šiai progai paruošto leidinio "Lithuanian Scouting".

VS turėjo pasikalbėjimus su Toky laikraščių atstovais, taip pat ir su televizijos atstovais. Jo pokalbis per televiziją buvo transliuotas ir į Ameriką.

Siek tiek nuotaiką ap sunkino tuo metu jamboree apylinkėse siautęs taifūnas. Tačiau jam praėjus, stovykla vyko normaliai, gražioje Asagiri apylinkėse.

Pasibaigus stovyklai, VS aplankė dar Hong Kongo ir Filipinų skautus, kuriems taip pat paliko skautišką ženklą ir minėto leidinio. Viskas lieka jų skautiškame muziejuje. VS džiaugėsi dideliu visų kitatautių brolių draugiškumu.

Australijoje

Iš Japonijos VS pasuko Australijon. Sydnejuje jį sutiko Australijos rajono vadas s. A. Jakštas. Čia turėjo pasitarimus su vadovybe. Kartu su rajono vadu aplankė Sydnejaus skautų stovyklavietę.

Teko dar lankytis Brisbane, kur vadovauja ps. Blatkauskienė mišriai vietininkijai. Melbourne teko apsilankyti pas "Džiugo" tunto skautus, vadovaujamus ps. Vl. Stasiliūno. Čia pabuvo 3 d. ir dalyvavo tunto

iškyloje, kurioje dalyvavo 80 nuošimčių tunto skautų. Turėjo pasitarimus su vadovybe, tėvų komitetu ir skautų tėvais. Kunigas ps. Daukyns pravedė pašnekesį. Aplankė skautų būklą ir lietuvišką salę.

Iš Melbourne patraukė į Geelong, maždaug už 60 mylių.

AŽUOLO IR GINTARO MOKYKLOS

Ažuolo ir Gintaro mokyklų, o tuo pat ir jaunesniųjų vadovų stovykla įvyko rugpjūčio 7-15 Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan.

Vyriausiu stovyklos viršininku buvo v.s. A. Karaliūnas, gi jaunesniems vadovams viršininku buvo v.s. V. Namikas, jaun. vadovėms — ps. Eleonora Salčiūnienė. Ažuolo mokyklą vedė v. s. Česlovas Kiliulis ir Gintaro mokyklą — ps. Laima Kiliulienė.

Šioje stovykloje buvo suskirstyti į grupes ir broliai daugiausiai iš Toronto ir Chicagos, bet buvo net ir iš Los Angeles.

Ažuolo mokykloje dalyvavo 13 kursantų ir 4 vadovai, Gintaro mokykloje — 13 kursantų ir 5 vadovės. Reikalai esant, atvykdavo papildomų instruktorių.

Stovykloje ypatingai pabrėžta skilčių sistema. Skiltys viską darė kartu. Ažuoliečių buvo 2 skiltys. Vanagai ir Vilkai, o gintariečių 3 skiltys, Samonin-gės samanėlės, Gyvatės ir Laimės juostos.

Virimas, išskyrus pietus, buvo atliekama skiltimis. Viscs skiltys savarankiškai stovyklavo. Pareigos skiltyse keitėsi kas dieną. Paskiltininkas tapdavo skiltininku, gi skiltininkas lėkščių plovėju.

Kiekvienoje stovykloje buvo budinti skiltys. Ažuoliečiai budinčios skilties valdžios ženklų pasirinko ragą, kurį pūsdavo skiltininkas, o gintariečiai naudojo varpelį, suaukti seses.

Kiekvienas dalyvis vedė užrašus, kurie buvo tikrinami du kartus. Stovyklautojai nešiojo skautiškas (be vyresniškumo ar patyrimų ženklų) uniformas su pilkais kaklaraiščiais, kurie yra priimti Brolijoje ir Seserijoje kaip oficialūs šių mokyklų kaklaraiščiai.

Stovykloje buvo išleistas laikraštis — "Sumestinis", kurį redagavo s. D. Eidukienė.

Tarp skilčių prarastas konkursas. Jį laimėjo Vanagai ir Samoningos samanėlės.

Čia vadovauja s. Karpavičius. Adelaidėje teko susitikti su s. Neverausku, su kuriuo buvo apsilankyta lietuviškų laikraščių redakcijose, kur buvo šiltai priimtas, ir laikraščiai plačiai aprašė jo kelionę.

Paminėtina, kad Australijoje tūntai ir vietininkijos yra be išimties mišrūs, tačiau visi gražiai ir darniai veikia.

Kalifornijoje

Iš Australijos VS pasuko namų link. Pakeliui dar sustoję Kalifornijoje, kur aplankė Los Angeles skautus-es jų stovykloje. Jie pirmieji šiame žemyne išgirdo VS kelionės išpūdžius.

Negalime pamiršti, kad v.s. Molis iš Australijos parvežė nuodėgulių iš Melbourne skautų-skaučių iškylos. Šiuo nuodėgulių buvo įkurtas lauzas Atlanto rajono Simo Kudirkos vardo stovykloje, kai jis vizitavo šią stovyklą.

VS v.s. P. Molis vėliau žada pasidalinti su skaitytojais plaštesniais aprašymais, išpūdžiais iš 13-sios pasaulinės skautų jamboree.

B.K

Vyriausias skautininkas su Australijos vadovais, iš k.j.b. v.vl. R. Šaskis, ps. V. Stasiliūnas, s. D. Čizauskienė, v.s. P. Molis ir s.v. ps. H. Antanaitis.

Pirmoji židinio sueiga New Yorke

Rugsėjo 16 New Yorke vyr. skaučių židinyje "Vilija" pradėjo naujus veiklos metus. Pirmoji sueiga įvyko sesės D. Samušienės namuose. Šioje sueigoje buvo pasidalinta mintimis ir apkalbėta tolimesnės veiklos gairės.

Židinio pirmininke antriam metam pasiliko sesė G. Simukonienė. Į židinį įstojo dvi naujos sesės — vyr. sk. Ina Jasaitienė ir A. Karmazinienė.

Buvo perskaitytas s. S. Satienės laiškas apie būsimą suvažiavimą Clevelande, kur kviečiamos ir židinetės. Suvažiavimas įvyks spalio 30-31. Buvo paskaitytos padėkos už aukas Kultūros židiniui ir New Yorko tūntam (už auką autobuso fondui). Buvo išdalinti bilietai loterijai, kurioje bus leidžiama P. Bałtūniskų skulptūra "Grybai", kraičio skrynja ir tautiniais motyvais medinė lėkštė.

Buvo pasiskirstyta ateities darbai. Skautiškas Kučias sut-

ATSIUŠTA PAMINĖTI

"Taukuotas Puodas", — jubiliejinės stovyklos Schwetzingene vienkartinis laikraštėlis. Jame sudėti sveikinimai ne vien pačių vadovų, bet taip pat ir ten dalyvavusių LSS-jos Vyr. Skautininkės s. L. Milukienės, taip pat ir ištraukos iš vietos vokiečių spaudos. Pastebėtina, kad stovykloje dalyvavo ir visiems gerai žinomas vysk. A. Deksnys, kur jis atlaikė iškilmingas pamaldas.

Judita Audėnaitė

MŪSŲ MINTYSE TEBESI GYVA

Prieš dešimtį metų New Yorko ir apylinkių lietuvių visuomenė sukrėtė šurpi žinia. 1961 rugsėjo 11 žuvo automobilio nelaimėje trys newyorkiečiai — studentė Judita Audėnaitė, rašytojas Antanas Skėma ir žurnalistas Jurgis Jakstis.

Tačiau ir toks didelis metų tarpas neišdildė jų iš mūsų atminties. Siame skautiškame puslapyje norime ypatingai prisiminti vyr. skautę, v. sl. Juditą Audėnaitę.

—o—

Mielai Sese, Jau daug laiko praėjo, kada sutikdavau Tave su pluoštu

Č.K.

Gintaro mokykla su savo vadovėmis. Nuotr. Č. Kiliulis

Ažuolo mokyklos broliai su savo vadovais. Nuotr. Č. Kiliulis

Dėl

A + A

KOTRYNOS JONUŠKAITES

mirties

jos seserį Vincę Zauniene-Leskaitienę, dukterėčią Giedrę Zauniūtę ir seserėną Saulių Zaunių nuoširdžiai užjaučia

Birutė ir Vaclovas
SIDZIKAUSKAI

A + A

KOTRYNAI JONUŠKAITEI

mirus,

liūdinčiai seseriai, mūsų mielai pirmininkei VINCEI JONUŠKAITEI-LESKAITIENEI ir jos šeimai: Giedrei Zauniutei ir Saulių Zauniui giliai užuojautą reiškia

LIET. MOTERŲ KLUBŲ
FEDERACIJOS
VALDYBA

A + A

Kotrynai Jonuškaitei

mirus,

jos seseriai
VINCEI JONUŠKAITEI-LESKAITIENEI
giliai užuojautą reiškia ir kartu liūdi

MIL MINTAVIČIENĖ
PREKERIAI
IVANAUSKAITE

Brangius Vincę Jonuškaite-Leskaitienę,
Giedrę ir Saulių Zaunius,
jų mylimai seseriai
ir tetai

A + A

Kotrynai Kazimierai JONUŠKAITEI

mirus,

nuoširdžiai užjaučia

Nijolė ir Renzo PARONETTO su šeima

A + A

Kotrynai Jonuškaitei

mirus, jos seserį, Liet. Moterų Klubų Federacijos pirmininkę Vincę Jonuškaite-Leskaitienę, bei jos šeimą giliai užjaučia

LMK Federacijos New Yorko Klubas

A + A

Kotrynai Jonuškaitei

mirus, jos sesutei Vincei Jonuškaitei-Leskaitienei reiškia me nuoširdžią užuojautą

ALBERTAS OSLAPAS
ir sūnūs su šeimomis

Mirus

A + A

Kotrynai Jonuškaitei

giliai nuoširdumu užjaučiame velionės sesę VINCE JONUŠKAITE-LESKAITIENĘ.

Aleksandra ir Jonas Pakalkai

ps. B. Kidolienė

IŠ VISUR

— Vlikas užmezgė ryšius su Amnesty International organizacija Londone. Ši organizacija, kurios pasiūlymais domisi J. Tautos, rūpinasi gelbėti politinius kalinius, kurių dar daug šių dienų pasauly. Organizacija paprašyta rūpintis Prano ir Algirdo Brazinskų, Simo Kudirkos ir Vytauto ir Gražinos Simokaičių padėtimi. Vlikas organizacijai pateikė išsamios medžiagos. Amnesty International turi savo skyrius įvairiose valstybėse. Gautas raštas iš Vokietijos skyrus, veikiančio Koelno mieste. Informuojama, kad Sovietų Sąjungos pogrindžio leidžiamoje "Paskutinių įvykių apžvalgoje", 17-18 nr. rašoma apie Algį Statkevičių, gimusį 1937. Jis dirbęs Vilniuje finansų žinybos Sociologinių tyrimų biure, 1970 gegužės 19 Vilniuje buvęs suimtas. Jis buvo kaltinamas parašęs knygą "Komunistų manifesto kritika" ir "Sociologinių tyrimų Lietuvoje rezultatai". A. Statkevičius už tai Vilniaus teismo buvęs nuteistas per prievartą "gydyti", ligi lapkričio mėn. pabaigos, psichiatrinę ligoninę. (E)

— Lietuvių Bendruomenė ypatingą dėmesį visada skiria jaunimui. Šiuo metu JAV LB darbuotojų ir vadovų tarpe yra daugelis žmonių, kurie JAV LB kūrimosi metu prieš 20 metų buvo dar gimnazistai arba studentai. Juos tada į LB darbus įtraukė ir draugiškai mokė LB darbuotojai, kaip prel. J. Balckūnas, Juozas Bachunas, Stasys Barzdukas ir daugelis kitų patrijotų lietuvių. Šiandien JAV LB taryboje, centro valdyboje, apygardose ir apylinkėse dirba daug naujų, jaunu žmonių kurie kartu su vyresniaisiais bendradarbiais kuria geresnę JAV Lietuvių Bendruomenės ateitį.

— Varpas nr. 10 Chicagoje M. Morkūno spaustuvė įbaigiamas spausdinti. Be studijinio pobūdžio straipsnių, plačiame publicistikos skyriuje pasisakoma JAV LB ir ALT-s santykių, PLB-nės valdybos. Jaunimo kongreso rengimo, supolitintų paskaitų mūsų moksliniuose suvažiavimuose, religijų persekiojimo Lietuvoje ir kitais aktualiais klausimais. Be to, šiame 220 puslapių leidinyje bus grožinės literatūros, dailės darbų ir naujų knygų bei žurnalų recenzijų. "Varpą" leidžia Varpininkų Filistierių d-ja. Redaguoja A. Kučys.

— Solistė Stasė Klimaitė-Pautienienė, akomponuojant Aleksandrui Kučiūnui, Columbia Recording studijoje Chicago įdainavo lietuvių kompozitorių dainų rečitalį. Plokštelę išleido Jonas Karvelis. Aplančias dail. Alf. Dociaus. Plokštelėje yra 14 dainų šių kompozitorių: Banaicio, Gaidelio, Jakubėno, Sodnio, Naujailio, Gruodžio, Laumenskienės, Simkaus, Vanagaicio, Tallat-Kelpšos, Petrausko. Solistė gyvena Santa Monica, Calif., ir yra Californijos lietuvių radijo klubo pirmininkė ir programos vedėja.

— JAV LB Tarybos jaunieji nariai ypatingai daug dirba II-jo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso paruošiamuose darbuose. Tai Romas Sakadolskis (II-jo PLJK komiteto pirmininkas), Vitalija Ruibytė (II-jo PLJK komiteto vicepirmininkė), Jūratė Jasaitytė, Juozas Gaila, Nijolė Šlapelytė, Povilas Žumbakis (II-jo PLJK finansų komisijos atstovas komitete). Kiti Tarybos nariai taip pat prie II-jo PLJK parengiamųjų darbų daug prisideda su patarimais, reikalinga talka, darbu.

— Antano Vaičiulio knyga "Mūsų mažoji sesuo" Antverpene, Belgijoje, gyvenanti Zenta Tenisonaitė-Helmsman išvertė į flamų kalbą.

Pasaulio Liet. Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai priminti. Ženkleliai lipinami ant laišku. 100 ženklelių už 1 dol. Platintojams nuolaida. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

- Fischerio-Petrosiano, 12-kos partijų mačas bus žaidžiamas Argentinoje. Buenos-Aires mieste, pradedant rugsėjo 30 d. Nugalėtojas šio mačo susitiks kitais metais su pasaulio čempionu B. Spaskiu dėl pasaulio karūnos. Po amerikiečio Fischerio nuostabią laimėjimų prieš Taimanovą ir Larseną 6-0, 6-0 niekas nedvejioja, kad Fischeris ir vėl laimės, tik kokia pasekmė?
- Kanados atviras pirmenybės, Vancouverio, laimėjo pasaulio čempionas B. Spaskis (Sov. S-ga) ir Olandijos — H. Rej. Abu surinko po 9 taškus iš 11 galimų. JAV didmeistris W. Browne pasidalijo sekantį prizą su Kanados čempionu D. Sattlesu, surinkę po 8½ tš. Dalyvavo 153 žaidėjai, 11 ratų pirmenybės.
- Amerikos lietuvių šachmatų pirmenybės Chicagoje laimėjo iškiliasias mūsų meistras Povilas Tautvilas, pelnęs 4½ tš. iš 5 galimų. Pustasąjį prarado prieš bostonietį Algį Makaitį, kuris pasidalijo antrą vietą su trim čikagiečiais: Kaziu Jakštu, Antanu Jasaičiu ir Kaziu Jankausku. Visi po 3½ taško. Toliau sekė Pranas Šalkauskas, Algirdas Nasvytis, Edvardas Stakyns ir Aleksandras Zužus po 3 tš.
- Viso dalyvavo 20 žaidėjų iš keturių miestų: New Yorko, Bostono, Clevelando ir Chicagos. Po pirmenybių buvo sužaistas žaidimo turnyras, čia vėl pirmavo P. Tautvilas, surinkęs 17 tš. iš 20 galimų Po jo sekė A. Zužus ir K. Jankauskas po 15 tš. ir K. Jakštas 12 tš.
- Kovoje dėl pasaulio moterų šachmatų karūnos, kuri vyksla Minske, pirmąją estė A. Kušnir (Maskva) prieš T. Zatulovskaja (Baku) 4½-3½.

LB Woodhaveno apylinkė pagamino ženklelį klijuoti ant automobilio lango (de-cal):

aukso spalvos rėmuose, baltas vytis raidname fone. Dydis: 2½x2 inč. Galima užsisakyti paštu prisiunčiant \$1.00 už ženklelį — DARBININKO administracija, 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N.Y. 11221.

NAUJOS PLOKŠTELĖS

Ar tu meni, lengvos lietuviškos muzikos rinkinys su solistais. Įdainuota: Ar tu meni, Pienė, Tau jaunam, Ežerėlio saulė, Ten, kur būdavom dviese, Prie jūros, Diksilandas, Senelė mylėti neleidžia. Tu neužmiršk geriausio draugo, Odisėjo sugrįžimas, Tau, mama, Gimtajam uostui ir Na, palauk. Stereo 5 dol.

Grišim, grišim, kvarteto "Viltis" 15 lietuviškų dainų plokštelė: 8 duetų ir 7 kvarteto. Kaina 5 dol.

Parengimai New Yorke

Rugsėjo 25-26, šeštadienį — sekmdienį — Dailininko Česlovo Janušo kūrinių paroda Kultūros židinio patalpose. Rengia Liet. Moterų Klubų Federacija.

Spalio 3, sekmadienį — K. M. Sėjungos 29 kuopos metiniai pietūs. Apiešikimo parapijos salėje, Brooklyn. Pradžia 1 val.

Spalio 9-10, šeštadienį — sekmadienį — LB Amerikoje 20 metų įsikūrimo sukaktis. Rengia LB New Yorko apygarda.

Spalio 16, šeštadienį — Dr. Antano Starkaus paskaita "Leukemia", 6 val. vakaro Kultūros židinio patalpose. Rengia Ateitininkų Medikų Korp' GAJA. New Yorko skyrius.

Spalio 17, sekmadienį — Jurgio Ambrozijaus Pabrėžos 200 m. gimimo sukakties minėjimas. Rengia Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židinys.

Spalio 24, sekmadienį — Rytinio pakraščio mažoji dainų šventė įvyks 4 val. popiet Lietuvos Laisvės salėje, Elizabeth, N.J. Šventę dalyvauja Connecticut, New Jersey, New Yorko ir Philadelphia chorai.

Spalio 30-31, šeštadienį — sekmadienį — Dail. Onos Paškevičienės kūrinių paroda Kultūros židinio patalpose. Rengia Liet. Moterų Klubų federacija.

Spalio 30, sekmadienį — Rudens pietūs ir laimėjimų popietė Aušros Vartų parapijos salėje Broome ir Varick St. kampas (prie Holland Tunnel) New Yorke. Pradžia 1:30 p.p. Rengia Aušros Vartų parapija.

Lapkričio 6, šeštadienį — New Yorko Liet. Vyrų Choro koncertas — balius šv. Aloyzo parapijos salėje, Great Neck, N.Y.

Lapkričio 13, šeštadienį — Liet. Fronto Bičiulių rytų apygardos suvažiavimas, Al Barono knygos "Vėjas lekia lyguma" pristatymas ir pasilinksminimas.

Lapkričio 14, sekmadienį — Lietuvių Katalikų Moterų Pas. Sąjungos Tarybos suvažiavimas Kultūros židinio patalpose 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Lapkričio 20, šeštadienį — Darbininko metinis koncertas. Dainuos solistė Gina Capkauskienė ir Montreale vyrų oktetas.

Lapkričio 27, šeštadienį — Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas Knights of Columbus salėje, 86-22 85th Street, Woodhaven, N.Y. Rengia karių ramovė.

Gruodžio 5, sekmadienį — Koncertas Tyliajai Bažnyčiai Lietuvių paminklė. Rengia Liet. Katalikų Religinė salpa ir Liet. Katalikų Kultūros Draugija.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams — Vytautui Radzivanui, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418; telefono: 441-9720.

MALDAKNYGE

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas išleido Tėvai Pranciškonai

640 pusl. Kaina 2 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokioms progoms. Gaunama pas knygų platintojus ar leidejus adresu:

Franciscan Fathers
DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N. Y. 11221

Juostos, takeliai, pagalvėlės.
Milda Kvedariene, 5 Drum St.,
Iselin, N. J. 08830. Tel. (201)
283-1981.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DEPOSIT RATES

- Regular a/c — 5¼ %
- Special Notice a/c — 5 %
- 1 year Term Deposit — 5½ %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

DIENOS

Vienintelis lietuvių ir anglų kalbomis iliustruotas lietuvių kultūros ir visuomenės gyvenimo žurnalas leidžiamas LIETUVIŲ DIENŲ leidyklos Kalifornijoje. Išleina kas mėnesį, išskyrus liepos ir rugpjūčio mėn. Adresas: 4364 Sunset Boulevard, Hollywood, Calif. 90029 • Vyr. redaktorius Bernardas Brazdžionis. Leidėjas Antanas F. Skirius • Prenumeratos kaina metams 8.00 doleriai; naujai užsiskantiems — pirmais metais tik \$6.00.

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

Mario's auto inspection service complete brake repairs front end work, electrical work tune ups our specialty auto repairs skilled mechanics Shell Bay Road Mayville opp exit of State Inspection Sta. 609-465-5607

DISPLAY

The Fastest Way
Of All!

Quick Weight Loss

SAFE, EASY, NATURALLY

- Up to 10 to 20 lbs. a week
- No drugs, no tiring exercises
- Men - Women - Problem Cases
- Welcome
- Other activities
- Heated ocean salt water pool
- Sauna
- Lectures
- Massage
- SPECIAL

Weekend \$25 per Person
Weekly \$95 per Person

We can make you beautiful
at beautiful

Magnolia Manor

Hesperus Circle,
Magnolia, Mass.
617-525-3053

MALE FEMALE

• IESKOMI SIUVEJAI vyriškiems paltams. Pilnas laikas. Fastovus darbas. BROOKLYN CLOTHING CO., Inc. — 2961 Atlantic Ave., Brooklyn, N.Y. (212) TA 7-8782.

Man or Lady to handle the sales & service of Electrolux Cleaners including both home and commercial line, in this area. Excellent weekly earnings high commissions, bonuses. For complete info: 914-478-2400.

H. W. FEMALE

EXP WAITRESS Nites must be able to work Holidays & Weekends Steady, nice working conditions INTERNATIONAL HOUSE of PANCAKES 232nd St., Bronx, N. Y. Ask for Mr. Jones

Virginia 9-4496
A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
Allen R. Shipley

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastas, B.S.
401 JAMAICA AVE. (Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Typewriters

Lithuanian and English
for sale at reasonable prices, also adders, calculators, mimeos, complete line of office machines and equipment. Rentals. Repairs. ALL LANGUAGES TYPEWRITER CO., INC. 119 W. 23rd Street, New York, N.Y. — CHelsea 3-8086.

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Kipras Petrauskas dainuoja: Saulelė raudona, Prapuoliau, motule, Du broliukai, kunigai, Ant marių krantelio, Oi kas sodai do sodeliai, Tris dienas, tris naktis, Dul dul dūdelė, Metų dvidešimt turis. Operų arijos: The Jewess, Eugene Oegin, The Queen of Spades (Tchakovsky), La Traviata ir Rigoletto (Verdi), Tosca (Puccini). Mono, galima groti ir stereo, kaina 7 dol. Persiuntimui pridedama 50 c.

Aldona Stempuzis, su Stuttgarto simfonijos orkestru, vad. D. Lapinskui, dainuoja: (Carmen-Bizet) Habanera, Seguidilla ir Carreau Pique; (Il Trovatore, Don Carlo — Verdi) Stride la vampa ir O don fatale; (Samson et Dalila — Saint Saens) Amour viens aider ir Mon coeur s'ouvre a ta voix (Orfeo — Gluck) Che faro senza Euridice ir (Il barbiere di Siviglia — Rossini) Una voce poco fa. Stereo galima vartoti ir mono, kaina 6 dol.

Dainuojam su Lione, įdainuota Juodytės solo ir duetai: Kur bakūžė samanota, Supinsiu dainužė, Dukružėlė, Gegutė raiboji, Mamytė, Spragilių daina, Aš bijau pasakyt, Šventė, Agunėlės, Oi greičiau greičiau, Gyvenki, juokis ir mylėk, Vai pūtė, pūtė, Apynėlis, Pradalguose, Pamylėjau vakar, Plaukia sau laivelis. Mono, galima groti ir stereo, kaina 5 dol. Daugiau užsisakant, duodama nuolaida. Gaunama Darbininko administracijos.

Pupų dėdės ir dėdienės šokių dainų rinkinys. Anūku Kretingos, Mariampolės, Pupų dėdės, Razaliūtės, Merkės ir Obelių polkos. Sužadėtuji, Sekminių ir Gardus alutis vaisai. Gieda gaideliai ir Gražus miško būdas — lengva muzika. Mono, kaina 5 dol.

Čiurlionis, L.T.M. Ansamblio "Čiurlionis" įdainuota: Sanctus, Miegelio noriu, Eičiau klausti, Piemenaitės raliavimas, Noriu miego, Nuvažiuo' tėvelis, Vėjo dukra, Jau žirgelis pabaltotas, Pavasaris, Sirdgėlos daina, Zie-ma, Aušružėlė, Mergužėlė mano, Piovėjas, Dainų dainelės, Kur lygios, lygios lankos, Džiedukas, Aviza prašė, Iškasiu šulnelį, Burtai, Oi kad išaušyt, Gersim, broliai, uliavosim, Oi dariau, dariau lyseles, Papartėlis, Naktis prie Nemuno, Laivinė, Kūlikų daina ir Pasėjau linelį. Albumas iš dviejų mono plokštelių, galima groti ir stereo. Kaina 10 dol.

Dvi mamytės ir dvi dukrytės. Baltos burės plazda, Greitai, greitai, Linksmumas, Už gimtinės klonius, Aš mergytė kaip rožytė, Pražydo jazminai, Toli už girių, Saulutė nusileido, Gegutė raiboji, Kaip verkiandio smuiko, Tylūs armonikos tonai, Vasaros naktis ir Ant visados. Stereo 4.50 dol.

Baltijos Vėjelis. Kad tu būtum žuvytėlė, Dar neįok, Baltijos vėjelis, Graži Tėvynė mano, Subatėlė, Su daina, Jaunystė, Aštuonytis, Kukuoją gegutė, Dagilis, Ramunėlė, Motinėle, pažvelk, Vilija, Nerymok pr vartų ir Ant Nemuno kranto. Stereo 4.50 dol.

Vivat Academia. L.S.T. Korp. Neo-Lituanian orkestras. Įdainuota: Alma Mater, Linų laukai tavo akyse, Sirdij jauni, Ugnies bučkis, Atsimenu aš, Plaukia sau laivelis, Ai...ai... valsas, Daugiau nesišypsosiu, Sudiev merginos, Meilės pasaka, Mylėsiu aš, Neo lit. daina, Kur nors miela, Sokam tvistą, Meilės daina, Brangi širdis, Daina iš toli, Labas kolega, Svanė, Nusižiūrėjau mergužėlę, Neišėik, neišėik tu iš sodžiaus, Jurgita, Eikim kartu, Laikykis, kolega, Tėvynės laukuose. Albumas iš dviejų plokštelių. Stereo 8.50 dol.

Sol. Janina Liustikaitė įdainavo operų arijas ir dainas: Adriana Lecouvreur — muz. F. Cilea; Mefistofele — A. Boito, Perlių ieškotojai — G. Bizet, La Bohème — G. Puccini ir La Wally — A. Catalani. Mergaitės troškimas ir lietuviška daina — abi Fr. Chopin; Kur prapuolė tas kelelis ir Abejonės — Al. Kačanausko, Ne margi sakalėliai — J. Tallat Kelpšos, Tykiai, tykiai, viena liaudies daina, harmonizuota Br. Budriūno, ir Dobilėlis — A. Vanagaitis — V. Jakubėno. Mono, kaina 6 dol.

Toks Mūsų Likimas. Violetos Bendžiūtės įdainuota pritariant gitarai, moderniškos muzikos dainos: Toks mūsų likimas, Mėlynos akys, Vasara ateina, Lopšinė, Naktis, Aš verkiu viena ir Laukiu tavęs. Stereo 5 dol. galima naudoti ir mono.

Elzbieta Kardelienė dainuoja: Kur prapuolė tas kelelis, Kad aš našlaitėlė, Lopšinė, Keturi v žino ratai, Mėlyni varpeliai, Oi nėra niekur, Tėvas su močiute savo, Zalių girelė, Pienė, Nėpykstu ne, Lopšinė ir Pakelkime taurę iš op. "Traviata" (duetas su K. Petrausku). Mono, galima groti ir stereo, kaina 6 dol.

Lietuvių Pasakos, seka Leonas Barauskas, dainuoja sol. Aldona Stempuzienė. Stuttgart simfonijos orkestrui muziką parašė ir diriguoja Darius Lapinskas. Stereo 6 dol.

Ainių Dainos ir Les Sept Solitudes, dainuoja sol. A. Stempuzienė su Stuttgart simfonijos orkestru, muzika Dariaus Lapinsko, kuris tam orkestrui diriguoja. Stereo 6 dol.

Žirginėliai: Zuikio puikio byla, Pasaka apie katinėlį ir gaidelį, Daržovių gegužinė, Du kaciukai, Skrendantis paršiukas, Eglė žalčių karalienė. Antroji laida skirta vaikams, kaina 5 dol.

Mano Gimtinė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys. Tėvynė Lietuva, Auskins ruduo, Sningant, Rudens pasaka, Smalsuoliai, Du miestai, Kai tik vyšnios bals, Užuomarsa, Lietuviškas letkis, Suk, suk ratelį, Vilniaus stogai, Trio baloje, Miško takais, Mano gimtinė. Išpildo sol. V. Noreika, D. Mažeikaitė, D. Cibulskytė, J. Baraanauskaitė, E. Kuodis ir kiti, orkestrui palydint. Kaina 5 dol.

Tykus buvo vakarėlis, Lengvos muzikos rinkinys. Tykus buvo vakarėlis, Laivai, Siū naktely, Kas bernelio sumislėta, Oi laukiau, laukiau, Bernužėli nesvolio, Sena amerikiečių daina, Plauks laivelis, Dėdės Jono polka, Trankus kaimo valsas, Rozeta ir Žiaugstis jaunystė. Kaina 5 dol.

Aurelia, A. Paukšlienės lengvos muzikos su čigonų orkestru įdainuota: Balti beržai, Tau, mylimasis, Lakštutė, Zali laukai, Gelsvos purienos, Ar prisimeni tu, Tamsi naktis, Žvejys, Vievėrsėli ir Jo šypseną. Stereo 5 dol. galima groti ir mono.

Prof. Vytauto Bacevičiaus kosminės modernios muzikos plokštelė, kur pats autorius kompozitorius atlieka 11 savo kūrinių su pianinu. Mono, kaina 5 dol.

Sios ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko Spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Persiuntimui pridedama \$1.00

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuošas GL 5-7068
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Kultūros židinytis 827-9865

Simo Kudirkos išdavimo metinėm paminėti Darbininkas paskyrė metinį savo koncertą, kuris įvyks lapkričio 20. Aukšto lygio patriotinę programą atliks solistė Gina Čapkauskienė ir vyrų oktetas iš Montrealio, Kanados.

Maironio liuanistinės mokyklos mokinių tėvų visuotinis susirinkimas įvyks rugsėjo 25, šeštadienį, 9:15 v. ryto Holy Child mokyklos patalpose. Numatyta ši dienotvarkė: praėjusio tėvų komiteto veiklos pranešimai, revizijos komisijos pranešimas, naujų mokslo metų planų aptarimas. Visų tėvų dalyvavimas būtinas.

Dr. Nijolė ir Renzo Paroneto, mirus Kotrynai Jonuškaitei, Vincės Jonuškaitės Leskaitienės seseriai, vietoj gėlių prie karsto Kultūros židiniui auksėja 25 dol.

New Yorko LAK futbolo vienuolė rugsėjo 19 pirmenybių rungtynėse pralaimėjo prieš Bavarian SC 0-1. Plačiau kitame numeryje.

Kun. Pranciškus Raugas-Ruggles paskirtas Apreiškimo parapijos klebonu.

Jūratė Balsytė ir Algimantas Jasinskas susituokė rugsėjo 4 Maspetho liet. bažnyčioje. Sutoktuvės buvo 4:30 v. popiet. Vestuvių vaisės buvo La Cordon Bleu salėje. Buvo suvažiuavę abiejų jaunųjų giminės, bičiuliai, viso dalyvavo apie 200 žmonių. Šokių grojo Joe Thomas orkestras. Gauta sveikinimų ir iš Lietuvos gyvenančių giminų. Povestuvinei kelionei jaunėji buvo išvykę į Paryžių, grįžę apsigyveno Rego Park, N. Y. Jaunosios tėvai yra Aloyzas ir Regina Balsiai, jaunojo tėvai — Vladas ir Rozalija Jasinskai.

Rita Norkutė, Vytauto ir Genės Norkų dukra, Ithacos kolegijos studentė, išvyko į Prancūziją tolimesnėm studijoms. Kaip išskirtinų gabumų studentė gavo gražias rekomendacijas ir stipendiją į keletą Europos universitetų. Pasirinko Paryžių ir rugsėjo 13 išskrido studijuoti sociologijos ir kalbų. Kaimynai Birutei linki sėkmės moksle ir gyvenime.

Už a.a. Onos Menderienės vėle, minint trečiasias mirties metines, gedulingos mišios bus aukojamos lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyne rugsėjo 25, šeštadienį, 9 val. ryto. Mišias užprasi velionės sesuo Ursulė Kraus.

Simas — rašytojo Jurgio Gliaudos knyga apie Simą Kudirką jau surinkta ir atiduota spausdinti. Leidžia Manyland Books leidykla, kuriai vadovauja Stepas Zobarskas.

Kun. Pranciškus Ruggles, iki šiol ejęs vikaro pareigas St. Matthias parapijoje Ridgewood, N. Y., paskirtas nauju Apreiškimo parapijos klebonu. Pareigas perima spalio 1. Kun. P. Ruggles, nors iki šiol dirbo ne-lietuvių parapijoje, bet įsijungė į lietuvių veiklą — atkalbėjo invokaciją Times Square demonstracijoj dėl Simo Kudirkos. Jis taip pat pasakė pamokslą Sv. Patriko katedroj, kai buvo laikomos pamaldos už Simą Kudirką.

Mielai Vincai Jonuškaitei-Leskaitienei ir jos artimiesiems, mylimai sesutei

A + A

Kotrynai Jonuškaitei

mirus, širdingą užuojautą reiškia

PAULINA SIEMASKIENE

Dail. ČESLOVO JANUŠO

**40 metų kūrybinio darbo
sukaktuvinė**

PARODA

š.m. rugsėjo 25-26 dienomis

Kultūros židinyje
361 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y.

Paroda atidara šeštadienį nuo 12 iki 9 v.v.; sekmadienį nuo 10 v.r. iki 8 v.v. Oficialus parodos atidarymas rugsėjo 25, šeštadienį 7 v.v.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

Liet. Moterų
Klubų Federacija

Kultūros židinio statybos komitetas, posėdžiavęs rugsėjo 15. Iš k. l. eilėje: A. Reventas, L. Vainienė, A. Radzivanienė, Tėv. Paulius Baltakis, O.F.M. — komiteto pirmininkas, A. Vakselis, A. Ošlapias, Tėv. L. Andriekus, O.F.M., A. Šavelskis; II-e eilėje K. Čerkeliūnas, J. Ivauskas, J. Klivečka, K. Vainius, V. Vebeliūnas, Tėv. P. Šarpičkas, O.F.M., J. Giedraitis, A. Balsys, Tėv. T. Degutis, O.F.M., B. Bobelis, A. Mažeika, J. Oniūnas, A. Vytis.

KULTŪROS ŽIDINIO VAJUI REIKIA 200 AUKŲ RINKĖJŲ

Rugsėjo 15 Kultūros židinyje posėdžiavo visas statybos komitetas. Pasikalbėta apie padėtį: kas padaryta, kas planuojama, kaip rengiamasi didžiajam rudens vajui.

Kas sudaro komitetą?

Komitetas yra didelis. Jo pirmininku yra Tėv. Paulius Baltakis, O.F.M. Jis daugiausia ir triūšia, besirūpindamas visa statyba, finansų telkimu, vajaus organizavimu. Čia dar yra komiteto išdėstymas — Bronius Bobelis ir komiteto sekretorė Apolonija Radzivanienė.

Prie komiteto sudarytos 6 sekcijos, kuriom vadovauja vi-

cepimininkai. J. Klivečka yra darbo sekcijos vicepirmininkas, inž. A. Ošlapias — statybos, A. Reventas — vajaus, A. Vakselis — informacijos, A. Balsys — administracijos, teisinių reikalų — adv. A. Šavelskis.

Posėdyje ir dalyvavo sekcijų vadovai — vicepirmininkai ir jų talkininkai. Buvo pakviesta ir ekspertų. Dalyvavo ir vienuolyno vadovybė. Viso posėdyje buvo 21 žmogus.

Kas padaryta?

Tėv. Paulius Baltakis, O.F.M., pirmiausia painformavo, kas paskutiniu laiku padaryta Kultūros židinyje. Padaryti nema-

ži pagerinimai ir remontai šildymo sistemoje, iš apšildymo aliejumi pereita į apšildymą dujom. Įrengti dušai.

Numatyta darbus ir toliau tęsti: iš pirmųjų darbų bus vamzdžių perkėlimas, paskui bus tvarkomi tualetai ir laiptai.

Statybos planai jau baigiami paruošti. Kaip žinia, ruošia architektas Adolfas Tylius. Jie bus pabaigti iki šio mėnesio galo.

Tada planai bus pristatyti New Yorko miesto valdybos statybos skyriui patvirtinti. Kiek čia planai užsigulės, — nežinia. Gali juos per savaitę peržiūrėti, o gali ir net tris mėnesius užtrukti.

Buvo prisiminta, kad esą numatyti net ir du kontraktoriai, su kuriais tuoj bus kalbama, kai planai bus patvirtinti.

Kalbėta ir apie inkorporavimą. Salei tvarkyti ir administruoti sudaroma bendrovė-korporacija, kad tokiu būdu būtų daugiau žmonių angažuota. Si bendrovė turi būti inkorporuota. Apie tai dabar kalbama su advokatais ir aiškinamasi visos galimybės.

Dviguba kartoteka

Aukų rinkimui reikėjo pasidaryti savą kartoteką. Čia ilgai ir kruopščiai dirbta, renkant adresus, surašant žmones į atskiras korteles. Dabar yra dviguba kartoteka. Viena yra bendra, sutvarkyta pagal alfabeta. Antroji kartoteka sutvarkyta pašto zonos numeriais.

I kartoteką atžymima visos aukos: kiek kas aukuoja, kiek pažadėjo. Ši kartoteka dabar bus panaudota rengiamam rudens vajui.

Reikia 200 aukų rinkėjų

Rengiamasi rudenį daryti didelį vajų. Bus kreiptasi į visus, kad kiekvienas prisidėtų savo

auka. Siam dideliu aukų rinkimui reikia ir daug žmonių. Apskaičiuota, kad viso reikės apie 200 aukų rinkėjų. Nenorima vieno žmogaus apkrauti. Vienam žmogui teks aplankyti 10-15 asmenų.

Iš anksto verbuojami tie aukų rinkėjai. Apsvarsčius padėtį, prieita išvada, kad jaunimo vieno neleisti aukų rinkti. Juos galima priskirti prie vyresniųjų, kad juos palydėtų ir pagelbėtų.

Susirinkime daug kalbėta, kiek kas turėtų aukoti. Vieni sakė, kad kiekvienas turėtų paaugoti kas mėnesį vienos dienos uždarbį. Kiti siūlė kitokio dydžio aukas. Taip ir neprieita prie vieno kokio sprendimo. Palikta visai laisvas apsisprendimas.

Vajaus proga išleidžiamas informacinis leidinėlis apie Kultūros židinio statybą. Čia bus sudėta planų nuotraukos, perspektyviniai piešiniai, aprašymai: kas kur bus. Bus įdėta pasisakymai ir paraginimai: Lietuvos gen. konsulo, pranciškonų provincijolo, New Yorko LB apygardos, New Jersey LB atstovų, statybos komiteto.

Tėvas Pijus Sharp O. F. M., kuris atsidėjęs rinko aukas iki šiol, papasakojo, kokių būdu jis tai darė, su kokiais sunkumais susidūrė.

Vajus bus skelbiamas spalio mėnesio gale, kai bus viskas pilnai paruošta ir pasiruošta. Ta proga norima surengti kokią atžymėjimą Kultūros židinyje, pvz. yra siūloma nugriauti vieną namą ir tuo pradėti rengti vietą statybom. Toks sutelktinis darbas išjudintų žmones, ir visi matytų, kad statybos darbai pajudėjo.

Posėdis prasidėjo 7 v. ir baigėsi pusę vienuoliktos.

J. Matulaitienės grupė šoko Manhattane

Rugsėjo 18, New Yorko miesto parkų departamento rūpesčiu, pradėtas tautų savaitgalis — festivalis. Kaip ir pernai, lietuviams atstovavo N. Y. tautinių šokių grupė, kuriai vadovauja Jadvyga Matulaitienė. Grupė šoko Central Park Mall, prie 72 gatvės Manhattane.

Festivalio koordinatorė Jean Artesi pažymėjo, kad grupė jau ketvirtą kartą dalyvauja panašioje programoje (du pasirodymai buvo žiemą). Be to, atkreipė dėmesį, jog žiūrovų tarpe yra Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis.

Trumpai apie atskirus šokius pranešinėjo B. Barauskaitė ir D. Leveckytė. Šokta septyni šokiai: Sustas, Gyvataras, Mikutė, Oželis, Ketvirtainis, Kepurinė ir Subatėlė. Pusvalandžio programą grupė pašoko skaidriai, nors, dėl negilios scenos, turėjo glaudinti sukinius ir apkarpyti figūrinių išsidėstymą. A. kordeonais palydėjo: Ri-

mas Juzaitis (iš Philadelphia) ir iš Clevelando į New Yorką užklydęs Antanas Razgaitis.

Tai buvo pirmasis grupės pasirodymas 1971-1972 sezone, kurio baigmėje švyti IV tautinių šokių šventė Chicagoje. Grupėje šiemet šoka: Dalia Bagdžiūnaitė, Birutė Barauskaitė, Rita Čepulytė, Lina Čerkeliūnaitė, Aldona Giedraitytė, Eglė Juškaitė, Danutė Leveckytė, Marytė Matulaitytė, Rasa Sodaitytė, Virginija Seibytė, Monika Vainiūtė, Tomas Bagdas, Giedrius ir Paulius Bagdžiūnai, Rimas Balkus, Kazys Beleckis, Juozas Juška, Vytautas Mikalauskas, Jurgis Oniūnas, Rimas Rauba, Jonas Vainius.

Grupė, jau nuo 1950 gabiosė J. Matulaitienės rankose, savo veikla teikia jaunatviško džiaugsmo ir išbaigto judesio pynę lietuviams bei kitataučiams. (K)

Dail. Natalijos Jasiukynaitės tapybos kūrinių paroda rengiama The Pen and Brush klube, 16 East Tenth Street, N. Y. Paroda atidaro rugsėjo 23 ir tęsis iki spalio 7. Bus išstatyta Lietuvos egzotinės gėlės ir amerikiečių portretai.

Parduodamas vyriškas auksinis laikrodis. Kreiptis po 6 val. vak.: Frank Dubickas, 2869 Atlantic Ave. Brooklyn, N. Y., 11207.

East New Yorko apylinkėse parduodamas mūrinis 6 šeimų namas. Dėl senatvės parduodamas už labai prieinamą kainą. Teirautis: Mr. P. Tumėnas, 262 Cleveland St., Brooklyn, N. Y. 11208.

Mielam

TĖVUI JUVENALIUI LIAUBAI, O.F.M.,

jo mylimai mamytei Lietuvoje, Mažeikiuose, mirus, reiškia gilią užuojautą

Julius, Izabelė ir Giedrė KUMPIKAI

**BOSTONO
ŽINIOS**

Benjamins ir Klementina (Vadulgaite) Yagman rugsėjo 5 atšventė savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį. Tą dieną Sv. Petro lietuvių bažnyčioje buvo jų intencija mišios.

Andrius ir Margareta Chebatorius rugpjūčio 20 atšventė vedybinio gyvenimo 59 metų sukaktį. Padėkos mišios buvo Sv. Petro lietuvių bažnyčioje.

Lietuvos vyčių N. Anglijos apskrįčio suvažiavimas bus rugsėjo 26 Nekalto Prasidėjimo Mergelės Marijos lietuvių parapijoje, 432 Windsor Street, Cambridge, Mass. Pradžią 2 val. popiet. Mišios 5 val. bus aukojamos už a.a. kun. Joną Jutt-Jutkevičių. Seimą globoja kun. Simonas Saulėnas ir vietos vyčių kuopa.

Dr. V. Slavinskas praneša, kad jo vadovaujamoji ligoninė Monticello, N. Y., plečiant būtiną, reikalingas buhalteris. Kas domisi tokiu darbu, kreiptis tiesiogiai: Dr. V. Slavinskas, P.O. Box 429, Monticello, N. Y. 12701. Tel. (914) 794-6660 arba 794-5550.

Norintieji praleisti atostogas Atlantic City, N. J., pas mane galite išsinuomoti gražiai įstatytus apartamentus. Poros ar pavieniai, arti jūros. Galite ir apsigyventi Atlantic City. Yra darbų pasirinkimas. Oras geras, žiemą ir vasarą. Aš labai norėčiau turėti gerus lietuvių gyventi pas mane. Kreipkitės: Nellie Raktis, 18 No. Montpelier Ave., Atlantic City, N. J. 08401. Tel. 345-6009.

Parduodamas vienos šeimos namas (brick and shingle) 4 miegamieji, įrengtas rūšys, Queens Village. Geras susisiekimas. Taksai žemi. Galima užimti bet kokią laiką. Skambinti vakarais po 8 v., šeštadieniais ir sekmadieniais bet kokią laiką. Tel. GR 9-4787.

Išnuomojamas butas antrame aukšte su privilegija naudotis virtuve ir šaldytuvu, gali būti vyras ar moteris bei pora vedusių. Sužinoti vakarais tarp 5-7 val. Mr. Jonas, 61-33 56 Ave., Maspeth, N. Y. 11378.

Ieškau kilnaus lietuvių-vės, padėti man perrašyti mašinėlės tris rankraščius ir ištaisyti lietuvių kalbą. Kreiptis: M. Aukštuolis, Elizabeth Ave., Springfield, Conn. tel. (203) 348-7825.

Taisom radijo ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Ave., Glendale, N. Y. 11227. (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.)

Kviečiame į JAV Lietuvių Bendruomenės 20 metų sukakties minėjimą

SPALIO 8 D., PENKTADIENĮ

Dail. J. Bagdono parodos atidarymas 7:30 v.v. Kolumbo vyčių salėje, 86-22 85 Street Woodhaven, N. Y.

SPALIO 9 D., SEŠTADIENĮ

Seminaras tema — LB kultūrinė ateities veikla 3 v. popiet Kultūros židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Bendruomenės vakaras 7:30 v.v. Maspetho lietuvių parapijos salėje, 64-14 56 Rd., Maspeth, N.Y. Vakaro koncertinę programą atlieka jaunimas. Taip pat bus parodyta filmo ištrauka apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą New York'e 1968 m. Šokiams groja Joe Thomas orkestras. Įėjimas 2.50 dol.

SPALIO 10 D., SEKMADIENĮ

Iškilmingos pamaldos 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje, 259 No. 5th Street, Brooklyn, N. Y.

Iškilminga akademija ir koncertas 3 v. popiet Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje, 89-30 114 Street, Richmond Hill, N.Y.

Koncerto programoje dalyvauja: Čiurlionio ansamblio solistė I. Grigaliūnaitė; Ažuolai — Clevelando vyrų oktetas, vadovauja Rytas Babickas; akordeonistas virtuozas J. Daubaras.

Įėjimas 3, 4, 5 dol.

Minėjimą rengia ir atsilankyti kviečia

JAV LB centro valdyba
LB New Yorko apygardos valdyba